

ANALIZA URESNIČEVANJA RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH (ReNPIO) 2005 - 2010

Mag. Peter Beltram

Januar 2012

ANALIZA URESNIČEVANJA ReNPIO 2005-2010

UVOD	3
I. ANALIZA CILJEV, KAZALCEV IN GLOBALNEGA OBSEGA SREDSTEV	5
I.1. Uresničevanje operativnih ciljev	6
I.1.1 Prvo prednostno področje: splošno izobraževanje in učenje odraslih	6
I.1.2 Drugo prednostno področje: izobraževanje za dvigovanje izobrazbene ravni	7
I.1.3. Tretje prednostno področje: izobraževanje in usposabljanje za potrebe trga dela.....	10
I.2. Krovna kazalca	10
I.3. Globalni obseg sredstev	15
I.3.1. Obseg in viri javnih sredstev.....	15
II. UGOTOVITVE IN SKLEPI.....	24
DOKUMENTACIJA:	30
Analiza uresničevanja ReNPIO za obdobje 2005-2006 (ACS, 2007);	30
Analiza uresničevanja ReNPIO za obdobje 2005-2008 (ACS, 2010);	30
Analiza uresničevanja ReNPIO za obdobje 2009-2010 (ACS, 2011):	30
VIRI:	30
PRILOGA:	31
Slika 1: IZVAJALCI NADALJNEGA IZOBRAŽEVANJA PO VRSTAH ORGANIZACIJ	12
Slika 2: UDELEŽENCI NADALJNEGA IZOBRAŽEVANJA PO PROGRAMIH.....	12
Slika 3: UDELEŽENCI NE JAVNO VELJAVNIH PROGRAMOV PO NAMENU.....	13
Slika 4: UDELEŽENCI JAVNO VELJAVNIH PROGRAMOV	14
Slika 5: PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA POSAMEZNIH LETNIH PROGRAMOV IO MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT	19
Slika 6: PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA POSAMEZNIH LETNIH PROGRAMOV IO MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE .	19
Slika 7: PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA ZA CELOTNO OBDOBJE ReNPIO	21
Slika 8: STRUKTURA FINANCIRANJA PO PODROČJIH.....	23
Preglednica 1: VKLJUČENOST ODRASLIH 25-64 V SPLOŠNO NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE	7
Preglednica 2: PREBIVALSTVO 15+ PO DOSEŽENI STOPNJI IZOBRAZBE.....	8
Preglednica 3: ODRASLI, VPISANI V OSNOVNE IN SREDNJE ŠOLE TER IZREDNI ŠTUDENTI.....	8
Preglednica 4: PREBIVALSTVO 25-64 Z DOKONČANO NAJMANJ SREDNJO ŠOLO.....	11

Preglednica 5: VKLJUČENOST ODRASLIH 25-64 V IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE	11
Preglednica 6: NE JAVNOVELJAVNI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA 2004 - 2009	13
Preglednica 7: JAVNO VELJAVNI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA V LETIH 2004 – 2009.....	14
Preglednica 8: PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA V LETIH 2005 IN 2006	15
Preglednica 9: PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA V LETIH 2007 IN 2008	16
Preglednica 10: PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA V LETIH 2009 IN 2010	16
Preglednica 11: PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA ZA CELOTNO OBDOBJE VELJAVNOSTI ReNPIO	18
Preglednica 12: PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA ZA CELOTNO OBDOBJE ReNPIO	20
Preglednica 13: PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA ZA CELOTNO OBDOBJE ReNPIO	21
Preglednica 14: NEREALIZIRANA SREDSTVA 2005-2010 PO VIRIH	22
Preglednica 15: STRUKTURA FINANCIRANJA PO PODROČJIH.....	22
Preglednica 16: STRUKTURA FINANCIRANJA PO PODROČJIH - deleži	23
Preglednica 17: MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT 2005 - 2006.....	31
Preglednica 18: MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT 2007-2008.....	32
Preglednica 19: MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT 2009-2010.....	33
Preglednica 20: MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE 2005-2006.....	34
Preglednica 21: MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE 2007-2008.....	35
Preglednica 22: MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE 2009-2010.....	36

UVOD

V letu 2010 se je iztekla veljavnost Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih, ki jo je sprejel Državni zbor Republike Slovenije (ReNPIO, UL, 70/04, 28.06.2004). Zaključuje se šestletno obdobje izvajanja letnih programov izobraževanja odraslih (LPIO), ki jih narekuje Resolucija. Prva analiza uresničevanja ReNPIO je bila za leti 2005 in 2006 opravljena leta 2007, druga, za štiriletno obdobje 2005-2008 v začetku leta 2010, tretja, za leti 2009 in 2010 pa konec leta 2011. V skladu z nalogami poročanja, opredeljenimi v Resoluciji, je Vlada RS o uresničevanju ReNPIO do sedaj dvakrat poročala Državnemu zboru.

V skladu z besedilom ReNPIO naj bi bila za koordiniranje, usklajevanje in spremljanje uresničevanja njenih ciljev in letnih programov, ter pripravo gradiv za poročanje Državnemu zboru, zadolžena usmerjevalna skupina, ki jo za posamezno leto imenuje Vlada Republike Slovenije. Navedena skupina naj bi tesno sodelovala z ministrstvi in institucijami socialnih partnerjev, ki so v letnih programih opredeljeni kot odgovorni nosilci posameznih akcij oz. nalog. Naloge navedene usmerjevalne skupine, ki do sedaj še ni bila imenovana, deloma opravlja Komisija za spremljanje izvajanja

nacionalnega programa izobraževanja odraslih pri Strokovnem svetu RS za izobraževanje odraslih.

Uresničevanje ciljev nacionalnega programa in letnih programov je zahtevalo tudi zagotovitev informacijskega sistema za zajem podatkov in ustrezen instrumentarij za njihovo spremljanje. Strokovna podpora je bila v okviru obstoječih institucij zagotovljena, do konca veljavnosti te resolucije pa še ni bila v celoti razvita ustrezna informacijska infrastruktura, ki bi omogočala učinkovitejše razvrščanje podatkov. V letu 2009 je bila informacijska podpora za spremljanje uresničevanja ReNPIO razvita do ravni, ki omogoča podrobnejšo analizo dogajanj na področju izobraževanja odraslih; naslednji korak, ki omogoča spletno poročanje o izvedenih programih in sprotno podrobno analiziranje pa je bil uveden v letu 2011.

Viri, ki smo jih uporabili pri analizi so bodisi uradno objavljeni podatki Ministrstva za šolstvo in šport (MŠŠ) ter Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ), bodisi delovna gradiva, ki sta jih za potrebe te analize izdelali obe ministrstvi, oziroma Zavod za zaposlovanje (ZRSZ). Gre za poročila MŠŠ o uresničevanju posameznih LPIO in poročila MDDSZ o uresničevanju ukrepov Aktivne politike zaposlovanja (APZ). Pri analiziranju vpisov v formalne oblike izobraževanja smo uporabili tudi podatke, ki jih zbira in obdeluje SURS. Za mednarodne primerjave smo uporabili baze podatkov EUROSTAT.

Podatki o izvedenih programih in o udeležencih so za celotno obdobje podrobno obdelani v omenjenih treh dosedanjih analizah uresničevanja ReNPIO za posamezna obdobja. Te tri analize lahko tako obravnavamo kot dokumentacijo, priloženo tej skupni analizi. V pričujoči analizi so tako predstavljeni: doseganje opredeljenih krovnih kazalcev in podrobnejša razčlenitev področja financiranja.

Za kvalitativno analizo izvedenih programov bi potrebovali tudi evalvacijske študije, ki bi nam omogočile identificiranje pomanjkljivosti posameznih programov in ukrepov. Za nekatere programe so bile take evalvacije izvedene (n.pr. PUM, UŽU, RPO v okviru projektov ESS 2009-2011), nekatere nujno potrebne so v načrtu dela ACS za leto 2011 (osnovna šola), nekatere pa bi bilo treba še zasnovati. Prav tako ni bilo mogoče ugotavljati učinkov izvajanja ReNPIO, saj za to ni na voljo ustreznih raziskav. Pri tem imamo v mislih predvsem merjenja in vrednotenja učinkovitosti ukrepov, namenjenih izobraževanju in usposabljanju za potrebe dela (III. prednostno področje), pa tudi učinkov nekaterih programov splošnega neformalnega učenja (I. prednostno področje). Celovitejšo presojo učinkov izobraževanja in učenja ter mednarodno primerljivost, bi omogočila vključitev v mednarodno raziskavo o temeljnih zmožnostih PIAAC¹, pod okriljem OECD.

Omejili smo se na MŠŠ ter MDDSZ, saj tudi letne programe izobraževanja odraslih zapolnujeta samo ti dve ministrstvi. To je tudi ena od pomanjkljivosti, ki jih ugotavlja ta analiza, saj tako Zakon o izobraževanju odraslih, kot tudi sama ReNPIO narekujeta, da letni programi zaobsežejo vse ustanove, ki z javnimi sredstvi

¹ Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC).

organizirajo ali izvajajo izobraževalne programe ali druge akcije, namenjene izobraževanju odraslih, torej tudi ostala ministrstva in lokalne skupnosti.²

I. ANALIZA CILJEV, KAZALCEV IN GLOBALNEGA OBSEGA SREDSTEV

Sprejem ReNPIO je bil za nadaljnji razvoj tega področja pomemben zaradi tega, ker je vseboval tudi finančno ovrednotenje programov in ker je zaobsegel vsa področja izobraževanja odraslih, s splošnim, neformalnim izobraževanjem kot prvo prioriteto.

Oblikovanje in začetna leta izvajanja nacionalnega programa so sovpadala s pridružitvijo Slovenije Evropski uniji, kar je pomembno vsaj iz dveh vidikov:

- po objavljenem Memorandumu o vseživljenjskem učenju in sprejemu Lizbonske strategije, je postalo vseživljenjsko učenje ena prvih prioritet zanimanja, aktivnosti in tudi obveznosti držav članic;
- Evropski socialni sklad, pomemben instrument, ki omogoča uresničitev tudi zahtevnejših in bolj ambicioznih programov na vseh področjih socialnega razvoja, je s priključitvijo uniji postal dostopen tudi Sloveniji.

Tudi v naslednjih letih so na oblikovanje politike in usmeritev izobraževanja odraslih pomembno vplivali dokumenti, sprejeti na ravni EU. Gre predvsem za dva dokumenta: Za učenje ni nikoli prepozno in njegovo akcijsko izpeljavo Za učenje je vedno pravi čas. V Sloveniji je bila v tem času izdelana tudi Strategija vseživljenjskosti učenja.

Poudariti je treba, da je Slovenija s sprejetjem ReNPIO in z vpeljavo letnih programov, kot instrumenta pospeševanja in urejanja javnega financiranja ter uresničevanja nacionalnih ciljev na področju izobraževanja odraslih, naredila pomemben korak pri sledenju občin smernic in poudarkov, sprejetih na evropski ravni. Na tem področju lahko rečemo, da prednjači in da marsikatera država še ni sprejela tako zavezujočih dolgoročnih dokumentov.

Analiza uresničevanja resolucije naj bi primerjala dogajanja in dosežke v praksi z v njej zapisanimi cilji. V nekaterih primerih je taka primerjava lahko samo splošna in kvalitativna, saj so nekateri kazalci po svoji naravi tako dolgoročni, da jih ne moremo številčno vrednotiti na letni ravni.

Dolgoročni cilji Nacionalnega programa izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji do leta 2010, zapisani v ReNPIO so:

1. Izboljšati splošno izobraženost odraslih.
2. Dvigniti izobrazbeno raven, pri čemer je najmanj 12 let uspešno dokončanega šolanja temeljni izobrazbeni standard.
3. Povečati zaposlitvene zmožnosti.
4. Povečati možnosti za učenje in vključenost v izobraževanje.

Vseh kvantitativnih podatkov za ovrednotenje doseganja zastavljenih ciljev ni mogoče pridobiti, saj se uradni statistični podatki obdelujejo dve leti, zato jih je mogoče obdelati z časovnim zamikom. Kljub temu pa lahko ugotovimo, da so trendi

² Na primer Ministrstvo za notranje zadeve prek Evropskega sklada za integracijo državljanov tretjih držav, od leta 2008 izvaja programe slovenskega jezika in slovenske zgodovine in kulture za tujce ter številne podporne dejavnosti za integracijo tujcev.

pozitivni: število odraslih, vključenih v programe formalnega izobraževanja zagotavlja dvig izobrazbene ravni; povečevanju zaposlitvenih zmožnosti je posvečeno zelo veliko pozornosti predvsem v okviru programov Aktivne politike zaposlovanja (APZ); manj obetavni pa so podatki o vključevanju prebivalcev v programe splošnega, neformalnega izobraževanja, saj po letu 2006 padajo. Zaskrbljujoče je dejstvo, da je ta trend še posebej opazen pri tistih ciljnih skupinah, ki bi jim tovrstno izobraževanje in učenje najbolj koristilo: manj izobražene, starejše zaposlene, osipnike ipd. Ocenimo lahko, da na tem področju spodbujanje vključevanja v že obstoječe programe ni dovolj uspešno, premajhen pa je tudi obseg njihovega financiranja (na primer javno veljavni programi za razvoj pismenosti). Premalo je tudi dovolj ponujenih privlačnih programov s področja razvoja temeljnih zmožnosti oziroma ključnih kompetenc (osnove računalništva in uporabe spleta, učenje tujih jezikov, socialne veščine), aktivnega državljanstva, trajnostnega razvoja, izobraževanja migrantov, starejših, ipd. ki bi jih lahko izvajalci ponujali prebivalcem. K boljšim rezultatom na tem področju bi pripomogla vzpostavitev enakomerno razprostrte javne mreže izvajalcev. V okvir dejavnosti take mreže bi sodilo še razvoj in vzpostavitev sistema za ugotavljanje in potrjevanje različnih neformalno pridobljenih znanj in veščin ter svetovanje o možnostih vključevanja v formalne oblike izobraževanja in usposabljanja.

Kljub trendom, ki kažejo nekolikšno upadanje vključevanja odraslih v programe splošnega neformalnega izobraževanja in učenja, lahko ugotovimo, da so prav aktivnosti in vpeljava novih instrumentov, ki jih je omogočilo uresničevanje ReNPIO, pripomogli k oblikovanju in nadgradnji temeljev za nadaljnji razvoj tega segmenta izobraževanja odraslih.

I.1. Uresničevanje operativnih ciljev

ReNPIO opredeljuje tri prednostna področja in znotraj teh operativne cilje.

Prednostna področja so:

1. splošno izobraževanje in učenje odraslih
2. izobraževanje za dvigovanje izobrazbene ravni
3. izobraževanje in usposabljanje za potrebe trga dela.

Operativni cilji bodo opredeljeni ob podrobnejši razlagi posameznega prednostnega področja.

I.1.1 Prvo prednostno področje: splošno izobraževanje in učenje odraslih

Operativni cilj

»Delež odraslih prebivalcev starih med 25 in 64 let, ki se bodo vključili v splošno izobraževanje, se bo v obdobju od leta 2003 do leta 2010 dvignil od 3,5% na 6%.« (ReNPIO)

Uresničevanje

Preglednica 1: **VKLJUČENOST ODRASLIH 25-64 V SPLOŠNO NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE**

Leto	Splošno izobraževanje	Javno veljavni programi*	Jezikovno izobraževanje	Prebivalci 25-64	Delež
2005/2006	38.109	2.305	27.438	1.154.386	5,9
2006/2007	35.110	1.937	25.805	1.167.732	5,4
2007/2008	33.259	463	24.653	1.171.300	5,0
2008/2009	32.240	3.106	22.342	1.183.582	4,9

Vir: SURS, izračuni ACS;

*upoštevani so samo javnoveljavni programi splošnega, neformalnega izobraževanja: Usposabljanje za življenjsko uspešnost (UŽU- 5 različnih programov), Projektno učenje mladih (PUM) in Računalniška pismenost odraslih (RPO).

V preglednici je zajeto splošno izobraževanje, brez usposabljanja za potrebe dela, zakonsko opredeljenih usposabljanj in brez voznških šol. V ReNPIO je bil ta operativni cilj namenoma postavljen veliko ambicioznejše kot ciljani delež vključenih v vseživljenjsko učenje, ki ga opredeljuje krovni kazalec. Krovni kazalec namreč vključuje vse oblike organiziranega izobraževanja in učenja, med katere spada tudi usposabljanje za potrebe dela³, zakonsko predpisana preverjanja znanj in veščin (varnost pri delu, higienski minimum ipd.) in šola vožnje, ki pokriva med javno veljavnimi programi daleč največji delež⁴. Kazalca se razlikujeta tudi po načinu merjenja: krovni kazalec je utemeljen na Anketi o delovni sili (ADS), medtem ko je operativni cilj utemeljen na poročanju izvajalcev SURS. Izračunani delež vključenih med odraslim prebivalstvom starim med 25 in 64 let pokaže, da zastavljeni operativni cilj ni bil dosežen. Po prvem letu veljavnosti ReNPIO se je v letu 2005/2006 že skoraj približal želeni vrednosti, po tem letu pa se je tri leta zapovrstjo nižal, predvsem na račun zmanjševanja vključenih v javno veljavne programe. Tako lahko nedvoumno povzamemo, da je delež vključenih v splošno, neformalno izobraževanje in učenje še vedno prenizek, prav tako pa je premalo vpeljanih javno veljavnih programov na področju splošnega izobraževanja, predvsem na področjih razvoja temeljnih zmožnosti odraslih.

I.1.2 Drugo prednostno področje: izobraževanje za dvigovanje izobrazbene ravni

Operativni cilji

»Delež odraslih prebivalcev, ki si bodo zvišali izobrazbeno raven, bo v obdobju do leta 2010 naslednji:

- *vsaj polovica brez osnovnošolske izobrazbe bo zaključila osnovno šolo za odrasle;*
- *vsaj četrtina z nedokončano srednjo šolo bo pridobila nižjo ali srednjo poklicno, strokovno oziroma splošno izobrazbo in*
- *vsaj desetina s končano srednjo šolo bo pridobila najmanj višjo strokovno izobrazbo.*

³ Med udeleženci ne-javno veljavnih programov v letu 2008/2009, jih je 85% obiskovalo programe za potrebe poklicnega dela.

⁴ Med udeleženci javno veljavnih programov jih je v letu 2008/2009 74% obiskovalo šolo vožnje.

Pri dvigovanju izobrazbene ravni bodo upoštevane tudi potrebe trga dela. Skupine, ki jim bodo namenjene posebne spodbude, bodo odrasli brez izobrazbe in brezposelni.

Prednostno področje izobraževanja bo naravoslovno tehnično. »(ReNPIO)

Uresničevanje

Osnovna šola

Preglednica 2: **PREBIVALSTVO 15+ PO DOSEŽENI STOPNJI IZOBRAZBE**

	Popis 2002		Anketa 2005		Anketa 2007		Anketa 2009 ^b	
	število	delež	število	delež	število	delež	število	delež
Skupaj	1.663.869	100,0	1.713.575	100,0	1.734.000	100,0	1.753.000	100,0
Brez šolske izobrazbe	11.337	0,7	12.894	0,8	76.767	4,4	75.000	4,3
Nepopolna osnovna izobrazba	104.219	6,3	74.968	4,4				
Osnovna izobrazba	433.910	26,1	406.114	23,7	392.000	22,6	368.000	21,0
Srednja izobrazba	899.341	54,1	952.781	55,6	971.000	61,8	991.000	56,5
Višja	84.044	5,1	89.344	5,2	91.000	5,2	318.000	18,1
Visoka izobrazba	131.018	7,9	177.474	10,4	203.000	11,7		
Skupaj srednja in več	1.114.403	67,0	1.219.598	71,2	1.265.000	73,0	1.309.000	74,7
PREBIVALSTVO 25-64	število	delež	število	delež	število	delež	število	delež
Skupaj	1.097.172	100,0	1.181.000	100,0	1.156.000	100,0	1.167.000	100,0
Srednja šola in več	832.786	75,9	913.000	77,3	947.000	81,9	972.000	83,3

Vir: SURS

Po podatkih zadnjega popisa prebivalstva (*glej preglednico 2*), je bilo leta 2002 v Sloveniji 115.556 prebivalcev brez osnovnošolske izobrazbe, kar predstavlja 7% popisanih, po podatkih SURS pa je bilo konec leta 2005 v Sloveniji še 87.862 prebivalcev, ali 5,3%, ki nimajo dokončane osnovne šole, leta 2007 pa, po podatkih ADS, le še 4,4% (76.767). Kljub morebitni upravičenosti metodoloških pomislekov o primerljivosti podatkov, lahko s precejšnjo mero gotovosti zapišemo, da je večji del te razlike povzročen naravno; torej z razliko med praviloma nižjo izobrazbo umrlih in novimi generacijami odraslih, med katerimi domala vsi zaključijo vsaj osnovno šolo.

Preglednica 3: **ODRASLI, VPISANI V OSNOVNE IN SREDNJE ŠOLE TER IZREDNI ŠTUDENTI**

Šolsko leto	Osnovna šola		Srednja šola		Višja šola	Visoka šola
	vpisani	končali	vpisani	končali	vpisani	vpisani
2003/2004	2.163	653	21.732	6.227	7.629	20.312
2004/2005	2.127	556	18.942	5.449	8.525	32.302 ^b
2005/2006	1.562	290	17.245	5.699	9.461	32.653
2006/2007	1.495	259	14.956	5.173	10.308	30.327
2007/2008	1.480	244	14.568	4.341	10.433	28.532
2008/2009	1.527	241	14.319	4.604	9.532	26.934
2009/2010	1.517	246	14.039	4.129	9.097	25.309

Vir: SURS

⁵ Podatki v podrobnostih niso popolnoma verodostojni, saj gre za ADS. Glede doseženih stopenj izobrazbe, so podatki iz leta v leto manj podrobni, zato v letih 2007 in 2009 ne moremo več ločiti nižje poklicne od srednješolske izobrazbe. Z gotovostjo pa lahko ugotovimo pozitivni trend rasti izobrazbe.

⁶ Podatki se med posameznimi objavami SURS med seboj znatno razlikujejo.

Podatki o vključenosti odraslih v programe osnovne šole kažejo, da število vpisanih niha, s tendenco nižanja (*glej preglednico 3*). Predpostavimo lahko, da gre za vključevanje mlajših odraslih. Starejši od 50 let se redko odločajo za vključitev v redno izobraževanje, kljub temu, da imajo pred sabo še več kot deset delovnih let.⁷ Manj optimistični so podatki o uspešnem zaključevanju programov osnovne šole za odrasle. V *Preglednici 3* vidimo, da je uspešnost odraslih udeležencev izobraževanja izjemno skromna. Ob dejstvu, da je med odraslimi do vključno 44. leta starosti še okrog 11.000 takih z nedokončano osnovno šolo (podatki ADS 2009), ocenjujemo da je bil delež vključitev odločno premajhen in ni mogel zagotoviti doseganja zastavljenega cilja.

Lahko zaključimo, da je bil postavljeni operativni cilj preveč optimističen in zato ni bil dosežen. Sklepamo lahko, da je pri starejših odraslih neutemeljeno pričakovati, da se bodo vpisovali v program osnovne šole za odrasle, če jih k temu ne prisili, na primer, sistemska opredelitev, da je dokončana osnovna šola pogoj za zasedbo ali zadržanje delovnega mesta⁸. Pri mlajših odraslih pa je možna tudi ocena, da je določen odstotek prebivalcev, ki iz takih ali drugačnih razlogov ne dokonča osnovne šole meja, pod katero se težko spustimo. Po razpoložljivih podatkih, je bilo leta 2009 med odraslimi, starimi med 15 in 44 let, namreč le 1,3% takih, ki nimajo dokončane osnovne šole. V vsakem primeru pa bi bilo nujno povečati delež uspešnih odraslih udeležencev.

Srednja šola:

Po podatkih popisa, je bilo leta 2002 odraslih prebivalcev brez dokončane srednje šole v Sloveniji 33,1%. Po statističnih podatkih SURS, ki temeljijo na ADS, je v letu 2005 njihov delež padel na 28,8%, do leta 2007 na 27,0%, do leta 2009 pa na 25,3%. Izračunamo lahko, da se je delež prebivalcev z manj kot srednješolsko izobrazbo zmanjšal na 23,6%, kar je slaba četrtina. Če po drugi strani primerjamo število prebivalcev, ki so se v tem času kot odrasli vpisali v srednješolske programe (94.069) in ga primerjamo s številom odraslih brez dokončane srednje šole (443 tisoč v letu 2009), dobimo delež 21,2%, kar je blizu zastavljenega operativnega cilja (25%). Neprimerljivo slabši pa je izplen, če primerjamo število tistih, ki so šolanje tudi uspešno dokončali (29.395) – v tem primeru je delež 6,6% (*Preglednica 3*)..

Višja in visoka šola:

V času od sprejetja ReNPIO se je izjemno povečal vpis izrednih študentov v programe višjih strokovnih šol in tudi v programe visokih strokovnih šol in v univerzitetne programe (*glej Preglednico 3*). Višje šolstvo se je v zadnjih letih izjemno razvilo, po podatkih za leto 2010/2011 deluje že 29 javnih in 31 zasebnih šol. Poleg potreb, ki jih trg dela očitno narekuje prav programom na tej ravni, gre brez dvoma tudi za poslovno donosno tržno nišo, ki so jo znali ustanovitelji tovrstnih šol dobro zapolniti.

⁷ Med 1.495 vpisanimi v program osnovne šole za odrasle v šolskem letu 2009/2010, jih je bilo le 138 starejših od 40 let (SURS)

⁸ Veljavni pogoj je zaključena osnovnošolska obveznost, ki pa ne pomeni nujno tudi uspešnega zaključka šole.

Zastavljeni operativni cilj je bil med vsemi, opredeljenimi v drugem prednostnem področju, najlažje uresničljiv.

I.1.3. Tretje prednostno področje: izobraževanje in usposabljanje za potrebe trga dela

Operativni cilji

»Polovica brezposelnih se bo vključila v programe, namenjene povečevanju zaposlitvenih zmožnosti. V programe, namenjene povečevanju zaposlitvenih zmožnosti, se bodo vključevali tudi tisti zaposleni, ki jim bo delovno mesto zaradi nizke stopnje izobraženosti ogroženo.

Vsaj 10% brezposelnih in zaposlenih brez poklicne ali strokovne izobrazbe bo pridobilo nacionalno poklicno kvalifikacijo po certifikatnem sistemu.«

Prednostna skupina so brezposelni in zaposleni brez poklicne oziroma strokovne izobrazbe.«(ReNPIO)

Uresničevanje

MDDSZ, v povezavi Zavodom za zaposlovanje, spodbuja, financira in izvaja zelo veliko število programov, namenjenih povečevanju zaposljivosti brezposelnih, in skrbi za ohranitev ogroženih delovnih mest. Teh programov je iz leta v leto več, saj tovrstna prizadevanja spodbuja tudi EU, ki preko socialnih skladov namenja temu področju tudi znatna sredstva. Lahko predvidevamo, da bo opredeljeni cilj do leta 2010 uresničen z omejitvijo, ki jo predstavlja nenadejano povečanje števila brezposelnih v letu 2008, ki se je nadaljevalo tudi v letu 2009 in 2010, in s tem izjemno povečanje potreb po dodatnem usposabljanju in prekvalifikacijah.

Zanimanje za pridobitev poklicne kvalifikacije v okviru certifikatnega sistema Nacionalnih poklicnih kvalifikacij, se je do leta 2009 povečevalo (2007: 9.589, 2008: 14.483, 2009: 15.357), v letu 2010 pa je občutno padlo (4.911)⁹.

Delež zaposlenih, ki so si do leta 2010 pridobili kvalifikacijo po tem sistemu se je približal želeni vrednosti 10%. K temu je bistveno pripomoglo tudi znatno povečanje vključenih brezposelnih oseb: v letih 2007 in 2008 je bilo vključenih okrog 200 oseb na leto, v letu 2009 476, v letu 2010 pa že 1278.

I.2. Krovna kazalca

Poleg operativnih ciljev, opredeljenih pri vsakem od prednostnih področij, ReNPIO opredeljuje tudi dva krovna kazalca, ki se nanašata na ciljne vrednosti, opredeljene v

⁹ Gre za učinek spremenjenih pravil pri zaposlovanju: v letu 2010 NPK ni bila več pogoj za zaposlitev.

Lizbonski strategiji. Tako naj bi z uresničevanjem operativnih ciljev na prednostnih področjih nacionalnega programa, v Sloveniji do leta 2010 dosegli, da bo:

1. delež odraslih z najmanj srednješolsko izobrazbo v starosti od 25 do 64 let dosegel najmanj 85 odstotkov;
2. stopnja udeležbe delovno aktivnega prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v vseživljenjskem učenju najmanj 15 odstotkov.

Prvi kazalec

Po podatkih EUROSTAT za leto 2010 (*Preglednica 4*), je imelo v Sloveniji 83,3% odraslih, starih med 25 in 64 let dokončano najmanj srednjo šolo. S tem smo se precej približali želeni vrednosti, nismo je pa dosegli. Predvsem pa moramo poudariti, da gre še vedno za metodološke razlike med posameznimi bazami podatkov, saj gre pri cilju, ki smo ga postavili v ReNPIO izrecno za 4-letno srednjo šolo, medtem ko so v EUROSTAT-ovih bazah med srednješolsko izobrazbo (»upper-secondary«) vključeni tudi 2 in 3-letni programi.¹⁰

Preglednica 4: **PREBIVALSTVO 25-64 Z DOKONČANO NAJMANJ SREDNJO ŠOLO (UPPER- SECONDARY)**

leto	2004	2005	2006	2008	2010
Slovenija	79,7	80,3	81,6	82,0	83,3
EU – 27	68,1	69,1	69,7	71,5	72,7

Vir: EUROSTAT

Drugi kazalec

Ta kazalec se nanaša na udeležbo odraslih v vseživljenjskem učenju. Tudi tukaj se lahko opremo le na podatke EUROSTAT:

Preglednica 5: **VKLJUČENOST ODRASLIH 25-64 V IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Slovenija	8,4	13,3	16,2	15,3	15,0	14,8	13,9	14,6	16,2
EU – 27	7,6	9,0	9,9	10,2	9,6	9,7	9,5	9,3	9,1

Vir: EUROSTAT

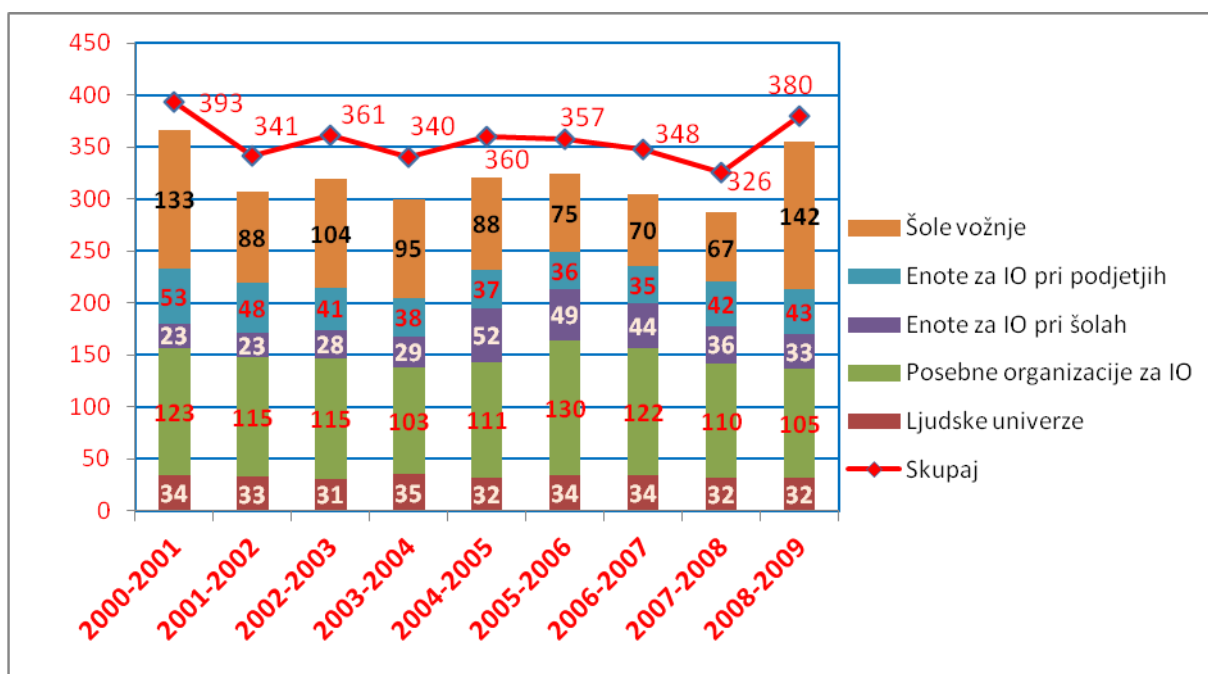
Podatki o udeležbi odraslih v vseživljenjskem učenju so bili pred letom 2005 še bistveno bolj ugodni, saj so temeljili zgolj na pomladanskem snemanju ADS. V letu 2005 so metodologijo spremenili in zdaj upoštevajo povprečje vseh štirih medletnih merenj ADS. Zaradi znatnega zmanjšanja vrednosti (po prejšnjem merjenju je bil podatek za Slovenijo že 17,9%), smo v letu 2004 že presegali ciljno vrednost za leto 2010, v letu 2007 pa je ta vrednost že zdrsnila pod ciljno vrednost 15%. Trend zniževanja se je v letu 2008 še nadaljeval in se približuje vrednosti iz leta 2003, ko

¹⁰ Ciljna vrednost, ki jo na področju izobrazbene sestave določa Lizbonska strategija, je 85% prebivalcev starih 20-24 let, z dokončano srednjo šolo (upper-secondary) do leta 2010, in se razlikuje od cilja, ki ga opredeljuje ReNPIO. Za Slovenijo je bila za leto 2007 vrednost po Lizbonski strategiji 91,5%, v letu 2008 90,2% (EU 78,5%), v letu 2009 pa je presenetljivo padla na 89,4% (EU 78,6%). Kljub padcu smo po tem kazalcu med državami EU uvrščeni razmeroma visoko.

Slovenija še ni koristila evropskih sredstev. V letu 2009 se je trend obrnil in tako v letu 2010 beležimo že drugo zaporedno rast kazalca, ki v letu 2010 znaša že 16,2%, kar je nad zastavljeno ciljno vrednostjo.

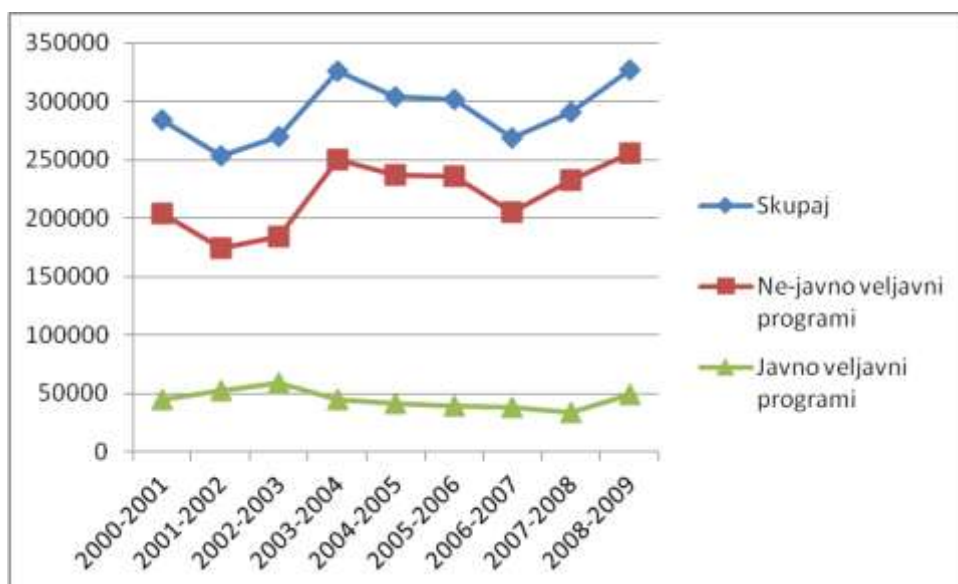
Komentar: Po vključenosti v vseživljenjsko učenje nas v Evropi prekašajo samo nekatere države, ki so na področju izobraževanja najbolj razvite, kot so Danska, Finska, Islandija, Švedska, Norveška, Nizozemska in Velika Britanija. Vse ostale države zaostajajo. Kljub zadovoljstvu, ki nam ga tak podatek vzbudi, moramo omeniti, da gre daleč največji delež vsega vključevanja v vseživljenjsko učenje, ko govorimo o ne-javno veljavnih programih, na račun usposabljanja za potrebe dela, ko govorimo o javno veljavnih programih izobraževanja in usposabljanja pa na račun učenja vožnje.

Slika 1: **IZVAJALCI NADALJNEGA IZOBRAŽEVANJA PO VRSTAH ORGANIZACIJ**

Vir: SURS

Slika 2: **UDELEŽENCI NADALJNEGA IZOBRAŽEVANJA PO PROGRAMIH**

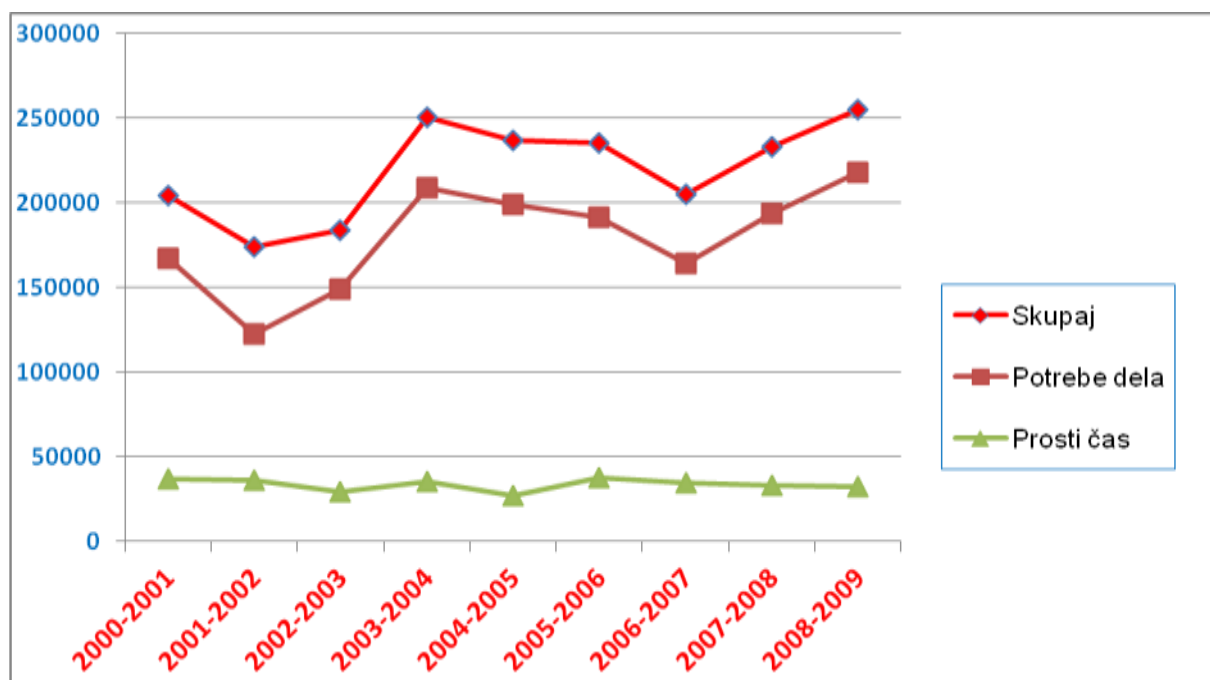
Vir: SURS

Preglednica 6: **NE JAVNOVELJAVNI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA 2004 - 2009**

Leto	Udeleženci skupaj	Strokovne potrebe dela	Delež	Prosti čas	Delež
2004/2005	237.131	198.949	83,9	27.136	11,4
2005/2006	235.608	191.163	81,1	38.109	16,1
2006/2007	205.101	164.077	80,0	35.110	17,1
2007/2008	233.051	193.778	83,1	33.259	14,3
2008/2009	255.219	218.072	85,4	32.240	12,6

Vir: SURS

Slika 3: **UDELEŽENCI NE JAVNO VELJAVNIH PROGRAMOV PO NAMENU**

Vir: SURS

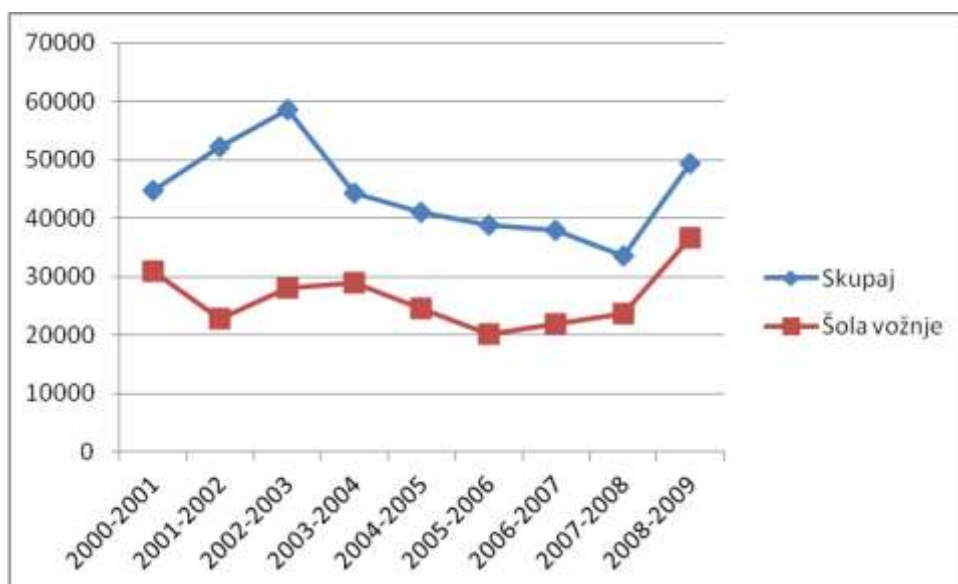
V letu 2008/2009 je delež udeležencev, vključenih v programe za potrebe poklicnega dela, presegel najvišjo vrednosti iz leta 2004/2005, in dosegel vrednost 85,4%. Število udeležencev, vključenih v programe za splošne potrebe in prosti čas je, po dveh letih rasti, že drugo leto zapored padlo na le 12,6%.

Preglednica 7: **JAVNO VELJAVNI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA V LETIH 2004 – 2009**

Leto	Udeleženci skupaj	Šola vožnje	Delež
2004/2005	40.973	24.537	59,9
2005/2006	38.744	20.216	52,2
2006/2007	37.839	21.875	57,8
2007/2008	33.501	23.625	70,5
2008/2009	49.459	36.531	73,9

Vir: SURS

Slika 4: **UDELEŽENCI JAVNO VELJAVNIH PROGRAMOV**

Vir: SURS

Delež udeležencev v šoli vožnje med vsemi, ki so se udeležili izobraževanja ali usposabljanja v javno veljavnih programih, se je med šolskima letoma 2004/05 in 2005/06 zmanjšal iz skoraj 60% na 52,2%, v letu 2006/07 narasel na 57,8%, za naslednje leto pa celo na 70,5%, v zadnjem letu za katerega imamo podatke (2008/2009) pa kar na 73,9%.¹¹

1.3. Globalni obseg sredstev

1.3.1. Obseg in viri javnih sredstev

Globalni obseg sredstev določa ReNPIO, v letnih programih izobraževanja odraslih pa so sredstva operacionalizirana po programih in dejavnostih v takšnem obsegu, ki naj bi zagotavljal stabilno financiranje dejavnosti, od katerih je odvisno uresničevanje operativnih ciljev. LPIO, ki je instrument za uresničevanje ReNPIO, zato določa obseg sredstev, ki je dejansko podlaga za presojo o zagotavljanju obsega in virov javnih sredstev.

V tem gradivu so prikazana sredstva, določena z ReNPIO, sredstva, opredeljena v sprejetih LPIO in realizacija sredstev, določenih v LPIO po ministrstvih in virih (lastna, EU). Indeksi realizacije so izračunani tako glede na ReNPIO, kot na načrtovane letne programe.

Preglednica 8: **PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA V LETIH 2005 IN 2006**

¹¹ Pojasnilo SURS: »Za voziške šole smo v zadnjem opazovanem letu pripravili poseben vprašalnik, prilagojen za zbiranje podatkov, s katerimi razpolagajo, kar je povzročilo, da se je število voziških šol, ki so nam poročale, povečalo za več kot 100%.«

VIR	LETO	PLAN ReNPIO 2005	LPIO 2005	REALI- ZACIJA	INDEX na ReNPIO	INDEX na LPIO	PLAN ReNPIO 2006	LPIO 2006	REALI- ZACIJA	INDEX na ReNPIO	INDEX na LPIO
MŠZŠ - lastna sredstva		7.087.715	7.755.316	4.824.320	68,1	62,2	7.536.305	7.341.416	4.667.001	61,9	63,6
MŠZŠ - lastna udeležba		1.223.085	1.222.917	298.364	24,4	24,4	1.100.401	1.706.038	1.193.040	108,4	69,9
MŠZŠ - skupaj		8.310.800	8.978.233	5.122.684	61,6	57,1	8.636.705	9.047.454	5.860.040	67,9	64,8
MDDSZ - lastna sredstva		10.452.763	12.153.476	8.083.792	77,3	66,5	11.498.081	12.934.337	9.878.568	85,9	76,4
MDDSZ - lastna udeležba		2.873.060	3.686.353	3.650.476	127,1	99,0	3.015.774	5.280.645	5.575.864	184,9	105,6
MDDSZ - skupaj		13.325.822	15.839.829	11.734.268	88,1	74,1	14.513.854	18.214.982	15.454.432	106,5	84,8
MŠZŠ - sredstva EU		3.365.048	3.363.922	896.345	26,6	26,6	3.300.785	5.132.891	3.579.119	108,4	69,7
MDDSZ - sredstva EU		9.503.005	11.931.828	10.877.149	114,5	91,2	9.047.321	16.042.239	16.262.727	179,8	101,4
Sredstva EU - skupaj		12.868.052	15.295.750	11.773.494	91,5	77,0	12.348.106	21.175.130	19.841.846	160,7	93,7
Drugi programi EU		1.366.633					1.366.633				
DRUGA MINISTRSTVA		861.292					973.126				
OBČINE		1.345.769					1.520.614				
SKUPAJ:		38.077.950	40.113.812	28.630.028	75,2	71,4	39.358.621	50.273.660	41.156.318	104,6	81,9

Preglednica 9: **PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA V LETIH 2007 IN 2008**

VIR	LETO	PLAN ReNPIO 2007	LPIO 2007	REALI- ZACIJA	INDEX na ReNPIO	INDEX na LPIO	PLAN ReNPIO 2008	LPIO 2008	REALI- ZACIJA	INDEX na ReNPIO	INDEX na LPIO
MŠŠ - lastna sredstva		8.289.934	7.038.941	6.082.390	73,4	86,4	9.119.095	6.655.422	5.529.477	60,6	83,1
MŠŠ - lastna udeležba		1.210.149	1.674.700	1.132.927	93,6	67,6	1.331.163	1.495.057	870.627	65,7	58,5
MŠŠ - skupaj		9.500.084	9.825.029	7.215.317	76,0	73,4	10.450.259	8.150.479	6.400.104	61,3	78,6
MDDSZ - lastna sredstva		12.647.722	11.572.991	9.191.891	72,7	79,4	13.912.536	15.661.478	12.443.002	89,4	79,4
MDDSZ - lastna udeležba		2.213.737	6.662.923	2.659.522	120,1	39,9	3.098.398	1.289.862	877.099	28,3	68,0
MDDSZ - skupaj		14.861.459	18.235.914	11.851.413	79,7	64,9	17.010.933	16.951.340	13.320.101	78,3	78,6
MŠŠ - sredstva EU		3.630.863	5.040.679	1.792.384	49,4	35,6	3.993.908	5.781.110	2.685.051	67,2	46,4
MDDSZ - sredstva EU		6.641.629	20.655.985	7.737.264	116,5	37,5	9.389.084	5.109.585	2.631.297	28	51,5
Sredstva EU - skupaj		10.272.492	25.696.664	9.529.648	92,8	37,1	13.382.991	10.890.695	5.316.348	39,7	48,8
Drugi programi EU		1.366.633					1.366.633				
DRUGA MINISTRSTVA		1.069.104					1.170.506				
OBČINE		1.670.005					1.828.576				
SKUPAJ:		38.739.777	53.757.607	28.596.378	73,8	53,2	45.209.898	35.992.514	25.039.761	55,4	69,6

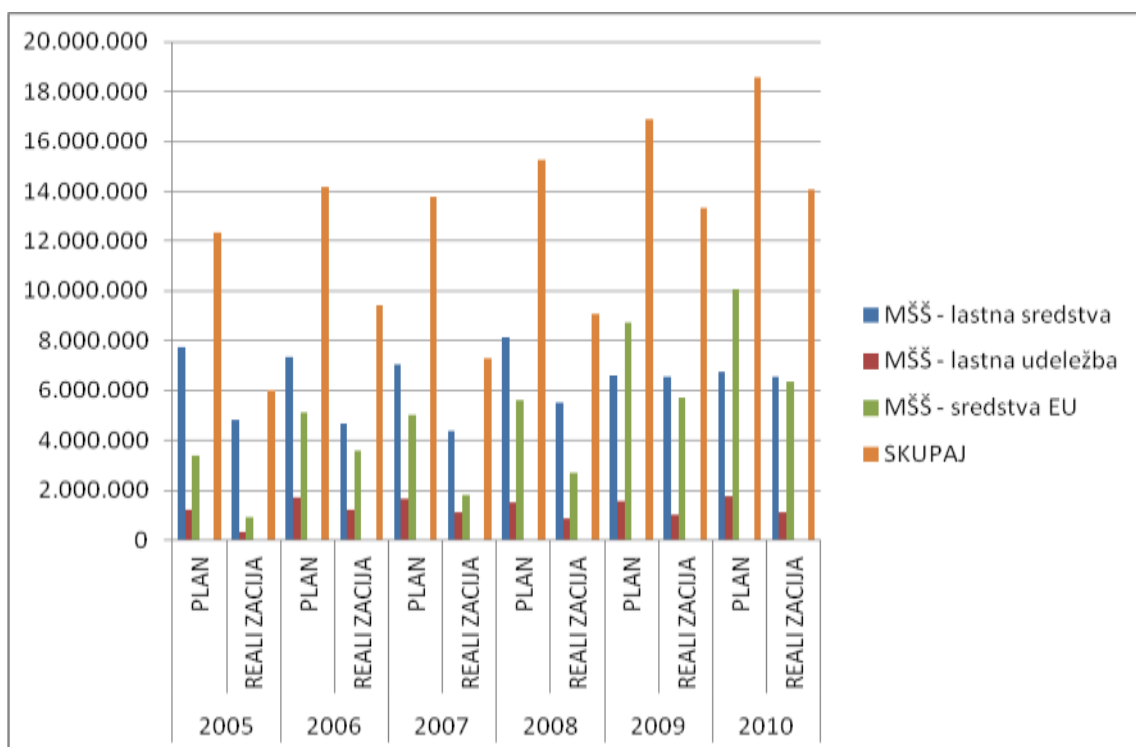
Preglednica 10: **PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA V LETIH 2009 IN 2010**

VIR	LETO	PLAN ReNPIO 2009	LPIO 2009	REALI- ZACIJA	INDEX na ReNPI O	INDEX na LPIO	PLAN ReNPIO 2010	LPIO 2010	REALI- ZACIJA	INDEX na ReNPI O	INDEX na LPIO
MŠŠ - lastna sredstva		10.029.206	6.580.670	6.574.462	65,6	99,9	11.032.210	6.742.194	6.566.329	59,5	97,4
MŠŠ - lastna udeležba		1.464.453	1.564.218	1.031.119	70,4	65,9	1.610.481	1.777.278	1.123.493	69,8	63,2
MŠŠ - skupaj		11.493.658	8.144.888	7.605.581	66,2	93,4	12.642.690	8.519.472	7.689.822	60,8	90,3
MDDSZ - lastna sredstva		15.301.235	29.203.183	22.739.739	148,6	77,9	16.831.192	15.515.529	17.220.207	102,3	111,0
MDDSZ - lastna udeležba		3.407.877	3.819.505	2.501.277	73,4	65,5	3.748.331	2.867.276	1.975.929	52,7	68,9
MDDSZ - skupaj		18.709.112	33.022.688	25.241.016	134,9	76,4	20.579.523	18.382.805	19.196.136	93,3	104,4
MŠŠ - sredstva EU		4.392.941	8.737.114	5.736.758	130,6	65,7	4.831.859	10.071.234	6.365.197	131,7	63,2
MDDSZ - sredstva EU		10.326.268	8.606.238	2.773.621	26,9	32,2	11.358.895	16.247.902	11.196.935	98,6	68,9
Sredstva EU - skupaj		14.719.209	17.343.352	8.510.379	57,8	49,1	16.190.754	26.319.136	17.562.132	108,5	66,7
Drugi programi EU		1.366.405					1.366.405				
DRUGA MINISTRSTVA		1.253.755					1.341.372				
OBČINE		1.959.279					2.095.711				
SKUPAJ:		49.500.584	58.510.928	41.356.976	83,5	70,7	54.215.621	53.221.413	44.448.090	82,0	83,5

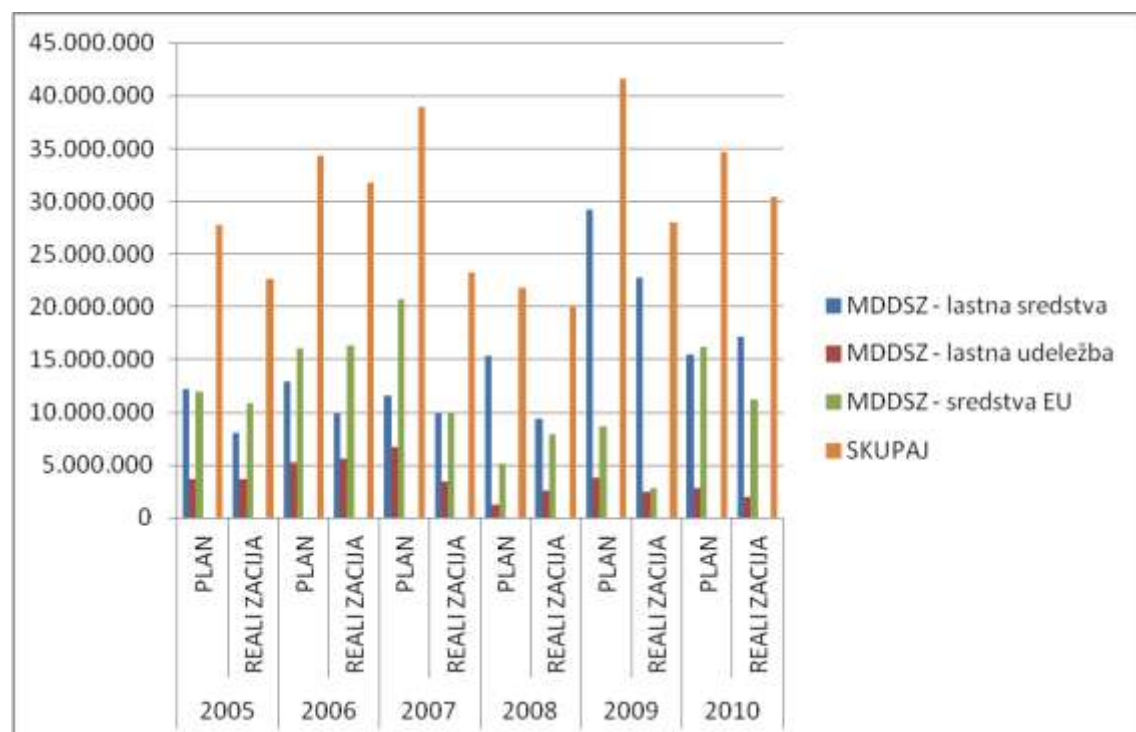
Preglednica 11: **PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA ZA CELOTNO OBDOBJE VELJAVNOSTI RenPIO**

VIR	2005	REALI ZACIJA	IN DEKS	2006	REALI ZACIJA	IN DEKS	2007	REALI ZACIJA	IN DEKS	2008	REALI ZACIJA	IN DEKS	2009	REALI ZACIJA	IN DEKS	2010	REALI ZACIJA	IN DEKS
MŠŠ - lastna sredstva	7.755.316	4.824.320	62,2	7.341.416	4.667.001	63,6	7.038.941	4.377.983	62,2	8.150.329	5.529.477	67,8	6.580.670	6.574.462	99,9	6.742.194	6.566.329	97,4
MŠŠ - lastna udeležba	1.222.917	298.364	24,4	1.706.038	1.193.040	69,9	1.674.700	1.132.927	67,6	1.495.057	874.042	58,5	1.564.218	1.031.119	65,9	1.777.278	1.123.493	63,2
MŠŠ - skupaj	8.978.233	5.122.684	57,1	9.047.454	5.860.040	64,8	9.825.029	5.510.910	56,1	9.645.386	6.403.519	66,4	8.144.888	7.605.581	93,4	8.519.472	7.689.822	90,3
MDDSZ - lastna sredstva	12.153.476	8.083.792	66,5	12.934.337	9.878.568	76,4	11.581.951	9.868.384	85,2	15.386.482	9.428.182	61,3	29.203.183	22.739.739	77,9	15.515.529	17.220.207	111,0
MDDSZ - lastna udeležba	3.686.353	3.650.476	99	5.280.645	5.575.864	105,6	6.662.923	3.400.307	51	1.289.862	2.577.503	199,8	3.819.505	2.501.277	65,5	2.867.276	1.975.929	68,9
MDDSZ - skupaj	15.839.829	11.734.268	74,1	18.214.982	15.454.432	84,8	18.244.874	13.268.691	72,7	16.676.344	12.005.685	72	33.022.688	25.241.016	76,4	18.382.805	19.196.136	104,4
MŠŠ - sredstva EU	3.363.922	896.345	26,6	5.132.891	3.579.119	69,7	5.040.679	1.792.384	35,6	5.603.277	2.685.051	47,9	8.737.114	5.736.758	65,7	10.071.234	6.365.197	63,2
MDDSZ - sredstva EU	11.931.828	10.877.149	91,2	16.042.239	16.262.727	101,4	20.655.985	9.959.614	48,2	5.109.585	7.955.786	155,7	8.606.238	2.773.621	32,2	16.247.902	11.196.935	68,9
Sredstva EU - skupaj	15.295.750	11.773.494	77	21.175.130	19.841.846	93,7	25.696.664	11.751.998	45,7	10.712.862	10.640.837	99,3	17.343.352	8.510.379	49,1	26.319.136	17.562.132	66,7
SKUPAJ:	40.113.812	28.630.028	71,4	50.273.660	41.156.318	81,9	53.226.900	30.531.599	57,4	35.992.514	29.049.835	80,7	58.510.928	41.356.976	70,7	53.221.413	44.448.090	83,5

Slika 5: **PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA POSAMEZNIH LETNIH PROGRAMOV IO**
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Slika 6: **PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA POSAMEZNIH LETNIH PROGRAMOV IO**
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

V *Preglednici 11* so prikazani podatki o finančni realizaciji sprejetih letnih programov izobraževanja odraslih za leta 2005-2010. Indeksi kažejo, da ni šlo samo za slabo izkoriščanje sredstev ESS, ampak tudi za zelo veliko vrzel tudi pri t.i. nacionalnih sredstvih. Zelo nazorno se ta vrzel pokaže na *Preglednici 12*:

Preglednica 12: **PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA ZA CELOTNO OBDOBJE ReNPIO**

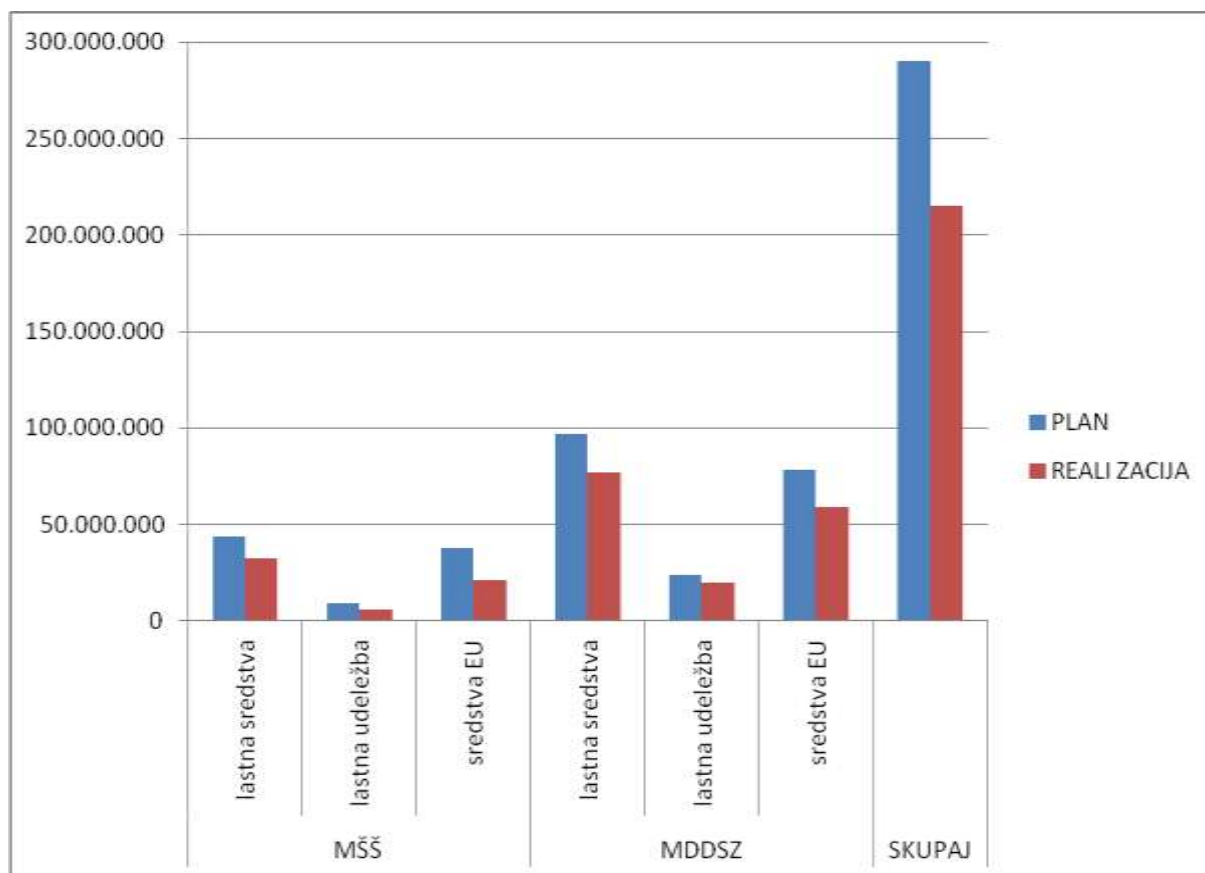
VIR	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	PLAN	REALI ZACIJA	PLAN	REALI ZACIJA	PLAN	REALI ZACIJA	PLAN	REALI ZACIJA	PLAN	REALI ZACIJA	PLAN	REALI ZACIJA
MŠŠ - lastna sredstva	7.755.316	4.824.320	7.341.416	4.667.001	7.038.941	4.377.983	8.150.329	5.529.477	6.580.670	6.574.462	6.742.194	6.566.329
MŠŠ - lastna udeležba	1.222.917	298.364	1.706.038	1.193.040	1.674.700	1.132.927	1.495.057	874.042	1.564.218	1.031.119	1.777.278	1.123.493
MŠŠ - sredstva EU	3.363.922	896.345	5.132.891	3.579.119	5.040.679	1.792.384	5.603.277	2.685.051	8.737.114	5.736.758	10.071.234	6.365.197
SKUPAJ	12.342.155	6.019.029	14.180.345	9.439.160	13.754.320	7.303.294	15.248.663	9.088.570	16.882.002	13.342.339	18.590.706	14.055.019
VIR	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	PLAN	REALI ZACIJA	PLAN	REALI ZACIJA	PLAN	REALI ZACIJA	PLAN	REALI ZACIJA	PLAN	REALI ZACIJA	PLAN	REALI ZACIJA
MDDSZ - lastna sredstva	12.153.476	8.083.792	12.934.337	9.878.568	11.581.951	9.868.384	15.386.482	9.428.182	29.203.183	22.739.739	15.515.529	17.220.207
MDDSZ - lastna udeležba	3.686.353	3.650.476	5.280.645	5.575.864	6.662.923	3.400.307	1.289.862	2.577.503	3.819.505	2.501.277	2.867.276	1.975.929
MDDSZ - sredstva EU	11.931.828	10.877.149	16.042.239	16.262.727	20.655.985	9.959.614	5.109.585	7.955.786	8.606.238	2.773.621	16.247.902	11.196.935
SKUPAJ	27.771.657	22.611.417	34.257.221	31.717.159	38.900.859	23.228.305	21.785.929	19.961.471	41.628.926	28.014.637	34.630.707	30.393.071

Preglednica 13: **PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA ZA CELOTNO OBDOBJE ReNPIO**

skupaj

		PLAN	REALIZACIJA	INDEKS
MŠŠ	lastna sredstva	43.608.866	32.539.572	74,6
	lastna udeležba	9.440.208	5.652.985	59,9
	sredstva EU	37.949.117	21.054.854	55,5
MDDSZ	lastna sredstva	96.774.958	77.218.872	79,8
	lastna udeležba	23.606.564	19.681.356	83,4
	sredstva EU	78.593.777	59.025.832	75,1
SKUPAJ		289.973.490	215.173.471	74,2

Slika 7: **PLANIRANA IN REALIZIRANA SREDSTVA ZA CELOTNO OBDOBJE ReNPIO**

Preglednica 14: **NEREALIZIRANA SREDSTVA 2005-2010 PO VIRIH**

VIR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	SKUPAJ 2005-2010
MŠŠ - lastna sredstva	2.930.996	2.674.415	2.660.958	2.620.852	6.208	175.865	11.069.294
MŠŠ - lastna udeležba	924.553	512.998	541.773	621.015	533.099	653.785	3.787.223
MŠŠ - sredstva EU	2.467.577	1.553.772	3.248.295	2.918.226	3.000.356	3.706.037	16.894.263
MŠŠ skupaj	6.323.126	4.741.185	6.451.026	6.160.093	3.539.663	4.535.687	31.750.780
MDDSZ - lastna sredstva	4.069.684	3.055.769	1.713.567	5.958.300	6.463.444	-1.704.678	19.556.086
MDDSZ - lastna udeležba	35.877	-295.219	3.262.616	-1.287.641	1.318.228	891.347	3.925.208
MDDSZ - sredstva EU	1.054.679	-220.488	10.696.371	-2.846.201	5.832.617	5.050.967	19.567.945
MDDSZ skupaj	5.160.240	2.540.062	15.672.554	1.824.458	13.614.289	4.237.636	43.049.239
SKUPAJ:	11.483.366	7.281.247	22.123.580	7.984.551	17.153.952	8.773.323	74.800.019

Iz *Preglednice 13* vidimo, da je najslabša realizacija predvidenih sredstev pri sredstvih ESS, ki jih je načrtovalo Ministrstvo za šolstvo in šport. Vendar se iz obeh preglednic vidi, da poraba ni bila bistveno boljša niti pri porabi predvidenih nacionalnih sredstvih in to pri obeh sodelujočih ministrstvih: v šestih letih je bilo tako za izobraževanje odraslih porabljenih 11 mio manj načrtovanih nacionalnih sredstev MŠŠ in skoraj 20 mio manj sredstev MDDSZ, skupaj torej čez 30 mio evrov ! Skupaj s sredstvi ESS in njim zavezane lastne udeležbe, pa je bilo v šestih letih realizirano skoraj 75 mio evrov manj sredstev (v tekočih cenah), kot jih je bilo načrtovanih.

V ReNPIO so opredeljeni deleži sredstev, namenjeni posameznim prednostnim področjem, ki se sicer med posameznimi leti nekoliko spreminjajo, vendar ostajajo v grobem v podobnih okvirih. V spodnjo preglednico iz ReNPIO smo dodali stolpca z deleži, ki sta jih načrtovala letna programa za ti dve leti.

Preglednica 15: **STRUKTURA FINANCIRANJA PO PODROČJIH**

Prednostno področje	ReNPIO 2005	LPIO 2005	ReNPIO 2006	LPIO 2006	ReNPIO 2007	LPIO 2007	ReNPIO 2008	LPIO 2008	ReNPIO 2009	LPIO 2009	ReNPIO 2010	LPIO 2010
I.	11.705.475	8.653.700	11.281.088	11.804.154	10.462.360	9.602.713	11.617.426	5.881.301	12.223.335	8.495.229	12.875.981	13.201.210
II.	15.943.916	16.284.609	15.523.285	21.531.166	15.063.846	21.009.680	17.280.921	10.308.411	18.889.584	10.090.072	20.729.427	9.605.575
III.	4.309.798	9.899.078	6.221.833	10.591.046	6.985.478	17.502.207	9.004.340	13.540.351	10.371.808	17.111.749	11.810.633	27.043.179
Infrastruktura	6.118.761	5.277.419	6.331.998	6.263.799	6.228.927	5.112.301	7.307.211	6.262.451	8.023.702	6.455.595	8.809.881	6.735.021
SKUPAJ	38.077.533	40.114.806	39.358.204	50.190.164	38.740.611	53.226.701	45.209.898	35.992.514	49.508.429	42.152.645	54.225.922	56.584.985

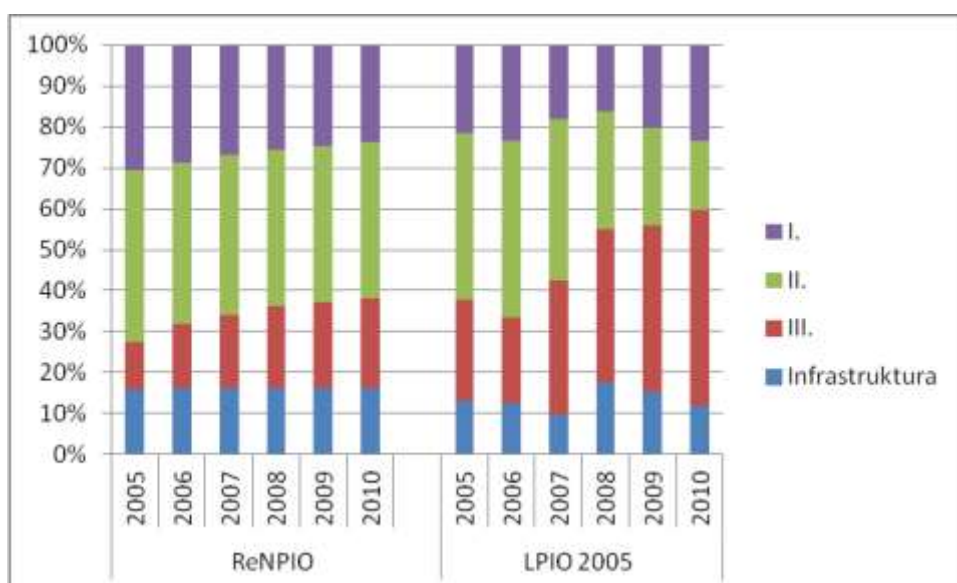
Vir: ReNPIO, Analiza uresničevanja ReNPIO, LPIO;

Preglednica 16: **STRUKTURA FINANCIRANJA PO PODROČJIH - deleži**

Prednostno področje	ReNPIO 2005 delež	LPIO 2005 delež	ReNPIO 2006 delež	LPIO 2006 delež	ReNPIO 2007 delež	LPIO 2007 delež	ReNPIO 2008 delež	LPIO 2008 delež	ReNPIO 2009 delež	LPIO 2009 delež	ReNPIO 2010 delež	LPIO 2010 delež
I.	30,7	21,6	28,7	23,5	27	18	25,7	16,3	24,7	20,2	23,7	23,3
II.	41,9	40,6	39,4	42,9	38,9	39,5	38,2	28,6	38,2	23,9	38,2	17,0
III.	11,3	24,7	15,8	21,1	18	32,9	19,9	37,6	20,9	40,6	21,8	47,8
Infrastruktura	16,1	13,2	16,1	12,5	16,1	9,6	16,2	17,4	16,2	15,3	16,2	11,9
SKUPAJ	100	100	100,0	100,0	100	100	100	100	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: ReNPIO, Analiza uresničevanja ReNPIO, LPIO; izračuni ACS

Slika 8: **STRUKTURA FINANCIRANJA PO PODROČJIH**

Vir: ReNPIO, Analiza uresničevanja ReNPIO, LPIO; izračuni ACS

Kljub temu, da je bila dejanska realizacija LPIO razmeroma nizka, je vseeno pomembno pokazati na izrazito odstopanje med deleži, namenjenimi splošnemu in formalnemu izobraževanju ter infrastrukturi na eni strani, ter deležu namenjenemu usposabljanju za potrebe dela, na drugi. V zadnjih dveh letih se je delež namenjen I. prednostnemu področju zvišal, vendar predvsem na račun formalnega izobraževanja. Usposabljanje za potrebe dela še vedno izrazito odstopa od razmerij, opredeljenih v ReNPIO.

Preglednice s prikazanimi načrtovanimi in realiziranimi sredstvi programov po posameznih proračunskih postavkah so v prilogi.

V skladu z dikcijo ReNPIO, so v gradivu navedena samo javna sredstva, namenjena izobraževanju odraslih. Temu področju namenjuje veliko sredstev tudi podjetja ter podjetniške in obrtne zbornice, predvsem za izobraževanje in usposabljanje za potrebe dela, kar bi bilo vredno analizirati posebej.

II. Ugotovitve in sklepi

Analiza uresničevanja ReNPIO 2005-2010 je nesporno pokazala, da so opredelitve in določbe v tem dokumentu, kljub nekaterim pomanjkljivostim, pomembno in pozitivno vplivale na razvoj ter uveljavljanje izobraževanja odraslih. Ugotovitve utemeljujejo potrebnost oblikovanja in potrditve nadaljevanja tega strateškega dokumenta kot instrumenta strategije razvoja za prihodnje obdobje na nacionalni ravni, kar bo pripomoglo tudi k uveljavljanju koncepta vseživljenjskega učenja, kot enega od ključnih temeljev za inovativni in ustvarjalni razvoj družbe.

V obdobju uresničevanja ReNPIO do 2010 smo v Sloveniji znatno izboljšali materialne pogoje za izobraževanje odraslih, kar je prispevalo tudi k večji vključenosti v različne programe izobraževanja in usposabljanja. Velik napredek je zabeležen pri programih usposabljanja za potrebe dela, vključno s sistemom potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij. Povečal se je tudi vpis odraslih v višje strokovne šole. Prav tako se je kot koristna in dobro obiskana izkazala v tem času vpeljana mreža svetovalnih središč (ISIO) in središč za samostojno učenje (SSU). Številni in dobro obiskani so bili študijski krožki (ŠK). Pomembno vlogo pri promociji vseživljenjskega učenja predstavljata Teden vseživljenjskega učenja (TVU) in promocijska kampanja Zgledi vlečejo.

Slabši rezultati od predvidenih so bili uresničeni pri vpisu v program osnovne šole za odrasle in pri programih, namenjenih splošnemu neformalnemu učenju, predvsem pri skupinah prebivalstva, ki jih je ReNPIO opredelila kot ciljne oziroma ranljive (npr. manj izobraženi, starejši).

Uresničevanje načela *vseživljenjskega učenja* najbolj kaže dejanska udeležba v izobraževanju, saj naj bi se na podlagi sprejetja tega načela povečale možnosti za izobraževanje vseh skupin prebivalstva tako v formalnem kot neformalnem izobraževanju. Sistemsko okolje, ki naj bi pripomoglo k večji vključenosti manj izobraženih v programe formalnega izobraževanja, se zelo počasi vzpostavlja. Gre predvsem za nove možnosti ugotavljanja in priznavanja predhodno pridobljenega znanja in veščin. Do zadnjega obravnavanega leta (2010) je največje pozitivne rezultate pokazal sistem pridobivanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij po certifikatnem sistemu, ostale zasnovane oblike pa še niso zaživele. Podrobneje analizirani podatki, predstavljeni v vseh treh analizah¹² kažejo, da tudi obilice ponujenih možnosti za vključevanje v različne oblike neformalnega splošnega izobraževanja, najbolj ranljive skupine prebivalcev ne izkoriščajo v zadovoljivi meri. Podatki, razčlenjeni po izobrazbi in starosti pokažejo, da se v programe večinoma vključujejo bolj izobraženi in mlajši prebivalci.

Zadnji objavljeni podatki kažejo, da je splošno neformalno izobraževanje obsežno in raznoliko predvsem glede na vrsto izvajalcev. Število ljudskih univerz se je ustalilo na 32, njihov delež izvedenih programov pa izstopa pri javno veljavnih programih in pri jezikovnem izobraževanju. Zelo močna je skupina organizacij, uvrščenih pod »druge specializirane organizacije«. Delež pri številu udeležencev je tudi pri njih nekoliko nižji, kot je njihov delež v številu vseh organizacij, vendar pa visoko odstopajo pri

¹² Analiza uresničevanja ReNPIO 2005-2006, 2005-2008, 2009-2010 (delovna gradiva, priložena temu dokumentu).

deležu udeležencev javno veljavnih programov in jezikovnih tečajih. Pri obeh omenjenih programih se je njihov delež zadnja leta povečal. Največji delež pri tem povečanju gre na račun zakonsko določenih javno veljavnih programov, ki jih morajo obiskovati vsi zaposleni (n.pr. varstvo pri delu) ali zaposleni v določenih panogah (higienski minimum, HASAP). Največje število udeležencev beležijo »enote pri podjetjih«, katerih programi so namenjeni usposabljanju za potrebe dela, katerih programi niso javno veljavni.

O doseganju zastavljenih ciljev največ povedo podatki, vendar je na kvalitativni ravni treba dodati nekaj temeljnih pripomb, ki bi jih v bodoče morali upoštevati pri pripravi letnih programov.

Osnovna ugotovitev je, da se je položaj izobraževanja odraslih, ki ga opredeljujejo sprejeti letni programi, v zadnjih dveh letih veljavnosti ReNPIO izboljšal, predvsem na organizacijski in vsebinski ravni. Glede obsega so velik davek zahtevali zaostreni pogoji financiranja iz državnega proračuna, tako da se je v letu 2010 znatno zmanjšal obseg sredstev, ki so jih področju izobraževanja odraslih namenili na MDDSZ (v primerjavi z letom 2009, ko se je sicer glede na leto 2008 znatno povečal).

Uresničevanje operativnih ciljev

1. Operativni cilji vseh treh prednostnih področij so se samo deloma uresničevali v skladu s predvidenimi načrti. Na prvem prednostnem področju se je udeležba po več letih upadanja v zadnjem letu povečala in se je tako v veliki meri približala ciljni vrednosti. Udeležencev v splošno izobraževalnih programih je sicer še vedno premalo, vendar se počasi povečuje število udeležencev v javno veljavnih programih splošnega neformalnega izobraževanja odraslih. Uresničevanje operativnih ciljev v drugem prednostnem področju je nekoliko slabše. Vrednosti so nekoliko nižje od načrtovanih, najslabša pa je realizacija cilja za odrasle z nedokončano osnovnošolsko izobrazbo, saj cilj, da bi morala polovica vseh pridobiti osnovnošolsko izobrazbo ni bil uresničen. V letu 2011 se je začela evalvacija javno veljavnega programa osnovna šola za odrasle, ki bo odgovorila na vprašanja o vzrokih za premajhno uspešnost programa.
2. Pri pridobitvi poklicnih kvalifikacij v okviru certifikatnega sistema Nacionalnih poklicnih kvalifikacij kaže, da se je delež zaposlenih, ki so si do leta 2010 pridobili kvalifikacijo po tem sistemu, približal želeni vrednosti 10%, bistveno nižji od zastavljenega pa je pri tem delež brezposelnih. Zanimanje za pridobivanje NPK je v veliki meri odvisno od povpraševanja in pogojev na trgu dela ter zaupanja delodajalcev v enakovrednost znanj in veščin, kar je pokazala tudi opravljena evalvacija certifikatnega sistema.
3. Tretje prednostno področje, namenjeno usposabljanju in izobraževanju za potrebe dela oziroma zaposlitve, si je v vseh letih veljavnosti ReNPIO odvezlo največji delež, tako glede področju namenjenih sredstev, kakor tudi glede števila vključenih udeležencev. Gotovo je zmanjšanje števila brezposelnih, ki zahteva dodatna usposabljanja, prekvalifikacije ali formalno izobraževanje, ključno področje zagotavljanja socialne države in trajnostnega razvoja, vendar pa gre v nekaterih primerih tudi za pokrivanje stroškov, ki bi jih morali nositi delodajalci, v nekaterih primerih pa je nesmotrna poraba virov posledica usposabljanja zaposlitvenih profilov, ki jih trg dela ne potrebuje. Glede na podatke iz prejšnjih let, pa se je bistveno izboljšal delež izkoriščenih sredstev, ki jih področju usposabljanja za potrebe trga dela namenja ESS.

4. Uresničevanje krovnih kazalcev o udeležbi odraslih v vseživljenjskem učenju poteka, po nekoliko slabših rezultatih v letih 2006-2008, v skladu s pričakovanji. Stopnja udeležbe v VŽU se je v letu 2010 (16,2%) spet povzpela nad ciljno vrednost (15%), delež odraslih z dokončano srednjo šolo pa je še vedno za malenkost pod ciljno vrednostjo 85% (83,3%). Nižji od zaželenega pa je delež odraslih z dokončano štiriletno srednjo šolo, ki pa se je v zadnjih dveh letih tudi povečal.

Uresničevanje porabe načrtovanih denarnih sredstev

1. Uresničevanje porabe denarja, opredeljenega v LPIO, je bilo v vseh šestih letih podoptimalno (glej preglednice 11-14): v celotnem obdobju je bilo izkoriščenih 74,2% predvidenih odobrenih sredstev, kar v denarju pomeni skoraj 75 mio evrov. Najslabše so bila izkoriščena odobrena sredstva evropskih skladov, kjer je ostalo 46 mio nepočrpanih sredstev. Realizacija t.i. nacionalnih sredstev je bila v zadnjih dveh letih zadovoljiva.
2. Uresničevanje deleža financiranja v letnih programih v primerjavi z načrtovanimi v ReNPIO kaže, da se ne upoštevajo predvidena razmerja med posameznimi prednostnimi področji. Delež za prvo prednostno področje (splošno izobraževanje) je bil v vseh obravnavanih letih manjši od predvidenega, presežen pa je delež za tretje prednostno področje (izobraževanje za trg delovne sile). Lahko rečemo, da potek uresničevanja resolucije splošnemu izobraževanju ni priznaval prve prioritete.
3. V prvih štirih letih veljavnosti resolucije smo bili priča velikim zamudam pri oblikovanju in sprejemanju letnih programov izobraževanja odraslih in pri objavah razpisov za financiranje izvajanja programov. V zadnjih dveh letih so se bistveno povečala učinkovitost in pravočasnost postopkov oblikovanja ter sprejemanja tako Letnih programov izobraževanja odraslih, kakor tudi razpisov za financiranje programov izobraževanja odraslih.

Letni programi

1. Letne programe že ves čas sestavljata samo dve ministrstvi, kar ni v skladu z zamišljeno ureditvijo. Če je letni program mišljen kot program izobraževanja odraslih, financiran z javnimi sredstvi, potem bi moral obsegati tudi sredstva, ki jih temu področju namenjajo druga ministrstva (npr. osveščanje, preventiva, informiranje, usposabljanja, to so aktivnosti, ki jih izvajajo tudi drugi resorji in spadajo v okvir učenja) in lokalne skupnosti. Brez transparentnega pregleda dejavnosti vseh akterjev, je slika pomanjkljiva.
2. Kazalci, opredeljeni v letnih programih so zelo podrobni in zahtevajo ustrezno mrežo za zajemanje, spremljanje in obdelavo podatkov, ki vsebuje primerno programsko opremo in strokovno podporo. Kljub temu, da smo se v obstoječem položaju lahko naslonili v glavnem samo na podatke, ki jih na podlagi zbranih poročil obdela financer, so se na tem polju v zadnjih dveh letih zgodili veliki premiki. Oblikovana, pilotsko preizkušena in v letu 2011 vpeljana je bila spletna aplikacija za vnos poročil o realizaciji programov, izbranih na podlagi razpisov, kar bo že od leta 2011 naprej omogočilo bistveno boljše možnosti za vsebinsko analizo uresničevanja resolucije.

Analiza uresničevanje letnih programov

1. Postopki prijavljanja in poročanja v zvezi s projekti, financiranimi s strani ESS, so se v zadnjih dveh letih nekoliko poenostavili. Še vedno pa velja, da programi,

namenjeni ranljivim skupinam ne bi smeli biti odvisni od uspešnosti črpanja sredstev iz ESS, temveč bi za njih bilo potrebno zagotoviti stabilno financiranje iz javnih sredstev ter razvojno naravnano izobraževalno infrastrukturo.

2. Pri zajemanju in vrednotenju podatkov o programih izobraževanja in usposabljanja, bi morali v prikazih ločiti izobraževalne programe, namenjene splošnemu, neformalnemu izobraževanju, od zakonsko določenih vsebin, kot so varstvo pri delu in higienski minimum, ali avtošole, ki se praviloma ne financirajo iz javnih sredstev in zasedejo pretežno večino javno veljavnih programov neformalnega izobraževanja.
3. Oba kazalca, *razmestitev programov in izvajalcev*, omogočata oceno, da doslej nismo bili uspešni pri odpravljanju neenakosti v dostopu do izobraževanja. Ugotovitve raziskav o udeležbi v izobraževanju dokazujejo, da se izobraževalna ponudba razvija tam, kjer je povpraševanje po izobraževanju. Ključni indikator za večje povpraševanje je dosežena izobrazba: višja je, večje je povpraševanje. Za povečanje povpraševanja med ciljnim skupinami, ki so v ReNPIO opredeljene kot prednostne, je ReNPIO predvidela poleg ustreznih programov še druge spodbude, vendar razmestitve programov in ustanov pokažejo na to, da še vedno nimamo niti ustrezne in dovolj raznolike izobraževalne ponudbe za prednostne ciljne skupine, niti ustreznih spodbud za povečanje njihovih izobraževalnih potreb, niti spodbud za omrežje izobraževalnih organizacij, da bi izvajale in razvijale nove, tem ciljnim skupinam prilagojene izobraževalne priložnosti.
4. Obseg javnih sredstev in število vključitev odraslih iz ranljivih skupin v programe za razvoj pismenosti odraslih (npr. programi UŽU) je izjemno majhen in še zdaleč ne sledi projekcijam, predvidenim v Nacionalni strategiji za razvoj pismenosti iz leta 2005. Glede na pomen pismenosti in temeljnih veščin, ki jim veliko pozornost namenjajo tudi ustanove in programi EU, bi morali znatno povečati delež vpisnih mest v programe UŽU, kakor tudi zagotoviti pogoje za načrtno usposabljanje učiteljev in mentorjev.
5. Analiza izvajanja programov splošnega, neformalnega učenja je pokazala, da se manj izobraženi še vedno v nekoliko manjši meri vključujejo v programe kot bolj izobraženi. Prav tako se je pokazalo, da so dobro obiskani programi, namenjeni učenju novih temeljnih spretnosti (tuji jeziki, računalništvo), ki se jih udeležujejo bolj izobraženi, ki za to prispevajo tudi več lastnih sredstev.
6. Analiza je tudi pokazala, da so med posameznimi regijami v Sloveniji zelo velike razlike: največ ponudbe je v jugovzhodni Sloveniji, Osrednji Sloveniji, na Goriškem in v Prekmurju, najslabše pa so pokrite Zasavje in Severna Primorska.
7. Program odpravljanja izobrazbenega primanjkljaja, ki je bil v prvi vrsti namenjen odraslim z nedokončano štiriletno srednjo šolo, je v letih izvajanja naletel na velik odziv. Zadnji dve leti pa so se iz javnih sredstev stroški šolanja na srednji stopnji poravnali samo brezposelnim, v okviru APZ. Vredno bi bilo razmisliti o ponovni vpeljavi instrumenta, ki bi vsaj delno pokrival stroške izobraževanja manj izobraženim, tudi zaposlenim.
8. V ReNPIO je pri III. prednostnem področju izobraževanje in usposabljanje zaposlenih sestavni del načrtovanja, vendar brez predvidenega sofinanciranja iz javnih sredstev. Osnova za to je bilo stališče, da je izobraževanje in usposabljanje zaposlenih za potrebe dela v domeni delodajalcev, iz javnih sredstev pa je lahko financirano zgolj usposabljanje ogroženih delovnih mest ali posebej opredeljenih ciljnih skupin zaposlenih. V LPIO pa je temu segmentu izobraževanja odraslih namenjeno precej sredstev (projekti ESS za perspektivne panoge in panoge v prestrukturiranju). Čeprav so bila sredstva zagotovljena iz Evropskih skladov, so

bila, zaradi zahtevane lastne udeležbe, v te namene namenjena tudi sredstva proračuna. S tem se dikcija in osnovni namen ReNPIO ne uresničujeta dosledno.

Podporne dejavnosti

Pomemben del ReNPIO predstavljajo Dejavnosti, potrebne za uresničevanje izobraževalnih programov, t.i. infrastrukturne dejavnosti. Razvijanje konceptov ali instrumentov, implementacija, usposabljanje, spremljanje in koordinacija so za razmah vseživljenjskega učenja zelo pomembni. Ko je, skladno s sprejetimi načrti, mreža enkrat postavljena, jo je treba vzdrževati in jo uvrstiti med tiste postavke proračuna, ki zagotavljajo stalen vir sredstev. Prelaganje tovrstnega financiranja na sklade, ki financirajo predvsem projekte, ni ustrezno saj to ne zagotavlja stalnega dotoka.

1. Kljub temu, da z deležem primerno usposobljenih učiteljev, ki na različnih ravneh in oblikah izvajajo izobraževanje odraslih, ne moremo biti v celoti zadovoljni, kar še posebej velja pri enotah v podjetjih, lahko zapišemo, da je ta segment podpornih dejavnosti razmeroma dobro razvit in se mu posveča primerna pozornost. V prihodnosti ji kaže namenjati skrb za ustrezno kakovost ter modularno zasnovanost, kar bo omogočalo transparentnost in večjo prehodnost. Zopet pa lahko ugotovimo preveliko odvisnost od uspešnosti izpeljave projektov, povezanih s sredstvi ESS, kar lahko ogrozi kontinuirano skrb za razvoj in usposabljanje kadrov. Zelo žgoče se je to pokazalo v letih 2008 in 2009, ko se je pojavila velika vrzel pri učiteljskih programov UŽU. Z razvojem in vedno večjim pomenom, ki ga upravičeno pripisujemo potrjevanju neformalno pridobljenih znanj in kompetenc, lahko pričakujemo dodatno veliko povpraševanje po ustreznem usposabljanju strokovnih delavcev, kar lahko, ob podobnih izpadih programskih izvedb, kot smo jim bili priča, ustvari primanjkljaj.
2. Oba kazalca, *razmestitev programov in izvajalcev*, omogočata oceno, da doslej nismo bili uspešni pri odpravljanju neenakosti v dostopu do izobraževanja. Ugotovitve raziskav o udeležbi v izobraževanju dokazujejo, da se izobraževalna ponudba razvija tam, kjer je povpraševanje po izobraževanju. Ključni indikator za večje povpraševanje je dosežena izobrazba: višja je, večje je povpraševanje. Za povečanje povpraševanja med ciljnim skupinami, ki so v ReNPIO opredeljene kot prednostne, je ReNPIO predvidela poleg ustreznih programov še druge spodbude. Razmestitve programov in ustanov pokažejo na to, da še vedno nimamo niti ustrezne in dovolj raznolike izobraževalne ponudbe za prednostne ciljne skupine, niti ustreznih spodbud za povečanje njihovih izobraževalnih potreb, niti spodbud za omrežje izobraževalnih organizacij, da bi izvajale in razvijale nove, tem ciljnim skupinam prilagojene izobraževalne priložnosti.
3. Na podlagi dostopnih podatkov lahko ocenimo, da največji prispevek k uresničevanju ciljev ReNPIO prispevajo javne izobraževalne organizacije (ljudske univerze in šole), ki izvedejo največji delež javno veljavnih programov, namenjenih opredeljenim ciljnim skupinam in programov za zviševanje izobrazbene ravni. Na ne vedno ugodne rezultate njihovega prispevka pa v veliki meri vplivajo tudi nestabilni pogoji, v katerih so delovali, ki omejujejo možnosti načrtovanja dejavnosti.
4. V letu 2010 so se začele aktivnosti na evalvacijah vseh javno veljavnih programov, namenjenih izobraževanju odraslih, ki so bile del projekta ESS. Študije so bile zaključene v letu 2011.

Uresničevanje spodbud in ukrepov:

1. Sistem je še vedno v svoji zgodnji fazi razvoja. Priznavanje temelji na posameznikih, ki so mu zavezani, istočasno pa ni znakov, da ti posamezniki in institucije delujejo kot del koherentnega razvojnega procesa. Kot glavne ovire pri afirmaciji ne šolskega kvalifikacijskega sistema so bile identificirane: premajhna vidnost in podcenjenost; šibka integracija s formalnim izobraževanjem, slaba povezanost s sistemom plač, šibka vključenost socialnih partnerjev; strah pred razvrednotenjem formalnega izobraževanja.
2. Ni ustreznih strokovnih podlag niti podpornih mehanizmov niti pripravljenosti socialnih partnerjev za zagotavljanje prenosljivosti kvalifikacij pridobljenih v postopkih preverjanja in potrjevanja.
3. Priznavanje se bolj uveljavlja v izobraževanju odraslih pri programih, ki ne dajejo stopnje formalne izobrazbe (jezikovno izobraževanje, računalniško izobraževanje, mojstrski in delovodski izpiti v zborničnem sistemu), v sistemu pridobivanja formalne izobrazbe pa, kljub zakonskim podlagam v posameznih sektorjih, v praksi tudi v izobraževanju odraslih le počasi prihaja do razvoja orodij in vzpostavljanja procesov, ki bi to omogočali.
4. Niti med samimi institucijami, ki sodelujejo v procesu, ni definiranih načinov izmenjave informacij in prenosa znanja. Na razpolago je zelo malo podatkov, ki bi lahko zagotovili vpogled v izvajanje procesa in učinke, pri čemer ni jasno opredeljeno, kdo naj bi bil zadolžen za zbiranje takšnih podatkov in za zagotavljanje informacij.
5. Ni nacionalnega dialoga, ki bi lahko razrešil vprašanje umestitve procesov vrednotenja in priznavanja v odnosu do formalnega izobraževanja. Nedorečen odnos ključnih akterjev do tega vprašanja tudi ne pripomore k širši in bolj intenzivni promociji implementacije. Še več, nedorečeno je tudi vprašanje strokovne podpore in koordinacije razvoja.
6. Mimo samega formalnega izobraževalnega sistema posamezni šolski centri na lokalni ravni iščejo in razvijajo svoje lastne poti za povezovanje formalnega in neformalnega učenja in kvalifikacij glede na potrebe lokalnega okolja.
7. Člani ocenjevalnih komisij dajejo prednost javno veljavnim dokazilom o izobrazbi, medtem ko druga dokazila, s katerimi se dokazuje neformalno in naključno učenje ter poklicne izkušnje v njihovih očeh še niso pridobila zaupanja. Kljub dokazilom se marsikdaj izvaja tudi neposredno preverjanje, kar dokazuje, da je potreben čas in zagotavljanje visoke ravni kakovosti, da se ustvari zaupanje v tovrstno evidenco. Kaže se težnja po uvajanju »šolskega« pristopa k ocenjevanju poklicnih kompetenc.
8. Kljub velikemu poudarku na pomenu pripravljalnega postopka, se kažejo pomanjkljivosti. Pomanjkljivo pripravljen portfolio ne omogoča pridobitve kvalifikacije zgolj na podlagi dokumentacije, marveč morajo izpeljevati tudi neposredno preverjanje. Lahko bi ocenili, da se svetovalci, s tem pa tudi izvajalske organizacije še ne zavedajo ključnega pomena doslednega vodenja dokumentacije v postopku in strokovne priprave, kar se kaže v njihovih ocenah, da je preveč administrativnega dela in da opravljajo tudi druge naloge. Nezadovoljstvo s kakovostjo svetovalnega postopka izražajo tudi imetniki certifikatov.
9. Delodajalci le v omejenem obsegu podpirajo pridobivanje NPK, kar se odraža skozi majhno število udeležencev, ki jim krijejo stroške preverjanja in potrjevanja,

poleg tega pridobitev NPK največkrat ne prinaša nobenih povračil in ima predvsem simbolično vrednost.

10. Predstavniki sindikata ocenjujejo, da sistem odstopa od svojega prvotnega namena, da ne gre več za ugotavljanje in potrjevanje predhodno pridobljenega znanja, ampak za zagotavljanje dokazil o kvalifikacijah za regulirane poklice, na podlagi pripravljalnih programov; za vsem pa je komercialni interes izvajalcev.

Kljub vsem zapisanim pomanjkljivostim lahko ugotovimo, da se je tisti del izobraževanja odraslih, ki je odvisen od urejanja in financiranja s strani obeh ministrstev, ki oblikujeta letne programe in skrbita za njihovo uresničevanje, v obdobju veljavnosti ReNPIO, izboljšal. Prav tako lahko ugotovimo, da je sprejem tega dokumenta bistveno pripomogel k razvoju izobraževanja odraslih in je tako vsekakor upravičil svoj obstoj.

Dokumentacija:

Analiza uresničevanja ReNPIO za obdobje 2005-2006 (ACS, 2007);

Analiza uresničevanja ReNPIO za obdobje 2005-2008 (ACS, 2010);

Analiza uresničevanja ReNPIO za obdobje 2009-2010 (ACS, 2011):

Viri:

1. Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2007
2. Obrazložitev zaključnega računa posebnega dela proračuna:
3. Obrazložitev zaključnega računa posebnega dela proračuna 2007
4. MŠŠ Obrazložitev zaključnega računa za leto 2006 (gradivo MŠŠ)
5. MŠŠ Poročilo o realizaciji programa IO v RS za leto 2008 (gradivo MŠŠ)
6. MDDSZ Obrazložitev zaključnega računa za leto 2008 (gradivo MDDSZ)
7. letni poročili o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja za isto obdobje:
<http://www.ess.gov.si/slo/predstavitev/letnaporocila/lp06/Slovenija/index.htm>
8. Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih (UL RS 70/2004)
9. Letni programi izobraževanja odraslih 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 in 2010;
11. SURS: Letopisi, Informacije;
12. Priznavanju neformalnega in priložnostnega učenja (CPI, december 2007)
13. Spremljava izvajanja postopkov pridobivanja NPK v certifikatnem sistemu (Drofenik, K. 2008)
14. Analiza bilanc zavodov za izobraževanje odraslih (E.Zver, UMAR, interno gradivo, 2009)
15. EUROSTAT
16. Poročilo o realizaciji Programa izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2009
(Ministrstvo za šolstvo in šport, Sektor za izobraževanje odraslih, delovno gradivo)
17. Poročilo o realizaciji Programa izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2009
(Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, delovno gradivo)
18. Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2009
http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/zakljucni_racun/zakljucni_racun_p_roracuna_republike_slovenije_za_leto_2009/

19. Poročilo o realizaciji Programa izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2010

(Ministrstvo za šolstvo in šport, Sektor za izobraževanje odraslih, delovno gradivo)

20. Poročilo o realizaciji Programa izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2010

(Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, delovno gradivo)

21. Zajem poročil izvajalcev programov, izbranih na Javnem razpisu (podatkovne baze MŠŠ)

22. Statistične objave SURS;

23. Bela knjiga o izobraževanju

(http://www.belaknjiga2011.si/pdf/bela_knjiga_2011.pdf)

24. Izobraževanje odraslih v Sloveniji – stanje in izzivi (Čelebič, T., Drofenik, O., Ivančič, A., in dr.) Pedagoški inštitut, 2011;

Priloga:

Preglednica 17: **Načrtovana in porabljena sredstva po proračunskih postavkah**

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT 2005 - 2006

PRORAČUNSKA POSTAVKA	Proračun 2005	realizacija proračuna 2005	Realizacija/ proračun 2005	proračun 2006	Indeks 2006/ 2005	realizacija proračuna 2006	Realizacija/ proračun 2006
	1	2	3 = 2/ 1	4		5	6 = 5/ 4
6672 – Dejavnost osnovnega šolstva	ni podatka	ni podatka		ni podatka		ni podatka	
5780 – Izobraževanje in usposabljanje nezaposlenih	214.061	198.771	92,9	189.053	88	171.358	90,6
4367 – ESS EPD 2.3 – Izobraževanje brezposelnih - EU sredstva	165.000	0	0	142.500	86	86.944	61,0
4368 - Strukturni skladi EPD 2.3 – Izobr. brezposelnih – lastna udeležba	55.000	0	0	42.547	77	28.981	68,1
6247 – Projektno učenje za mlajše odrasle	161.286	160.133	99,3	164.411	102	163.342	99,4
7229 – Dejavnost izobraževanja odraslih	529.620	500.090	94,4	369.603	70	352.334	95,3
4482 – IO– računalniško opismenjevanje in informatika	34.990	34.990	100,0	26.390	75	26.239	99,4
4831 – Tuji jeziki	60.000	57.526	95,9	41.130	69	39.825	96,8
9140 – Mreža javnih zavodov za izobraževanje odraslih	179.816	179.815	100,0	178.274	99	178.271	100,0
4379 – ESS – tuja udeležba – EPD 2.3.: IO, razvoj mreže svetovalnih središč	194.903	63.984	32,8	304.919	156	248.448	81,5
4380 – ESS– lastna udeležba – EPD 2.3.:IO, razvoj mreže svetovalnih središč	64.968	21.328	32,8	84.559	130	82.816	97,9
4303 – Odpravljanje izobrazbenega primanjkljaja	27.126	24.737	91,2	22.824	84	22.824	100,0
4439 – ESS – tuja udeležba – EPD 2.3.IO za zmanjšanje izobrazb. Primanjkljaja	475.952	150.776	31,7	905.811	190	522.336	57,7
4435 - Strukturni skladi – lastna udeležba – EPD 2.3.: Izobraževanje odraslih za zmanjšanje izobrazbenega primanjkljaja	158.651	50.179	31,6	214.531	135	174.112	81,2

6095 - ACS	168.500	168.500	100,0	164.242	97	164.176	100,0
SKUPAJ vsa sredstva	2.321.373	1.442.329	62,1	2.850.794	114	2.262.006	79,3
SKUPAJ nacionalna (brez lastnih sredstev za ESS)	1.206.899	1.156.062	95,8	1.155.927	96	1.118.369	96,8
ESS tuja	835.855	214.760	26	1.353.230	162	857.728	63,4
ESS + lastna sredstva	278.619	71.507	26	341.637	123	285.909	83,7

Vir: Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2005 (RZ2005) (UL RS 25/2007 z dne 22.3.2007)

Obrazložitev zaključnega računa posebnega dela proračuna: http://www.mf.gov.si/slov/proracun/zaklj_racun_2005/vsebina.htm

MŠŠ Obrazložitev zaključnega računa za leto 2006 (gradivo MŠŠ)

Preglednica 18: Načrtovana in porabljena sredstva po proračunskih postavkah

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT 2007-2008

PRORAČUNSKA POSTAVKA	proračun 2007	realizacija proračuna 2007	Realizacija/ proračun 2007	proračun 2008	realizacija proračuna 2008	Realizacija/ proračun 2008	Indeks 2008/ 2007
	1	2	3 = 2/ 1	4	5	6 = 5/ 4	7=5/2
6672 – Dejavnost osnovnega šolstva	2.620.195	1.763.480	67,3	2.683.080	1.609.611	60,0	91,3
5780 – Izobraževanje in usposabljanje nezaposlenih	667.708	641.985	96,2	822.000	786.185	95,6	122,5
4367 – ESS EPD 2.3 – Izobraževanje brezposelnih – EU sredstva	428.811	178.474	41,6	177.833	173.419	97,5	97,2
4368 - Strukturni skladi EPD 2.3 – Izobr. brezposelnih – lastna udeležba	142.937	59.492	41,6	59.277	57.806	97,5	97,2
6247 – Projektno učenje za mlajše odrasle	689.871	697.553	101,1	501.000	512.893	102,4	73,5
7229 – Dejavnost izobraževanja odraslih	1.376.020	1.349.271	98,1	1.199.653	1.144.452	95,4	84,8
4482 – IO– računalniško opismenjevanje in informatika	138.641	138.641	100,0	99.999	97.768	97,8	70,5
4831 – Tuji jeziki	22.535	22.535	100,0	31.734	21.127	66,6	93,8
9140 – Mreža javnih zavodov za izobraževanje odraslih	758.800	758.799	100,0	774.737	772.978	99,8	101,9
4379 – ESS – tuja udeležba – EPD 2.3.: IO, razvoj mreže svetovalnih središč	595.108	383.293	64,4	321.710	283.105	87,8	73,9
4380 – ESS– lastna udeležba – EPD 2.3.:IO, razvoj mreže svetovalnih središč	198.370	127.765	64,4	107.237	94.369	87,8	73,9
4303 – Odpravljanje izobrazbenega primanjkljaja							
4439 – ESS – tuja udeležba – EPD 2.3.IO za zmanjšanje izobrazb. Primanjkljaja	4.410.101	1.230.617	27,9	2.527.702	2.097.993	82,9	170,5
4435 - Strukturni skladi – lastna udeležba – EPD 2.3.: Izobraževanje odraslih za zmanjšanje izobrazbenega primanjkljaja	1.470.035	945.670	64,3	842.566	699.330	82,9	74,0
6095 - ACS	765.171	710.126	92,8	543.219	584.463	107,6	82,3
6916 Izobr in uspo učit. in izobraž. za odrasle - ESS 07-13-EU	35.470	0	0,0				
6962 Izobr in uspo učit. in IO - ESS 07-13-slo udeležba	6.259	0	0,0				

6909 Zmanjšanje izobrazbenega primanjkljaja in svetovanje ESS 07 13 EU				1.196.311			
6953 Zmanjšanje izobrazbenega primanjkljaja in svetovanje ESS 07 13 lastna				211.114			
9241 Posodabljanje IS in kakovost – odrasli ESS 07 13 EU				1.437.711	133.742	9,3	
9253 Posodabljanje IS in kakovost – odrasli ESS 07 13 lastna				253.714	23.602	9,3	
SKUPAJ vsa sredstva	14.326.032	9.007.701	62,9	13.790.597	9.088.363	65,9	100,9
SKUPAJ nacionalna (brez lastnih sredstev za ESS)	7.038.941	6.082.390	86,4	6.655.422	5.529.477	83,1	90,9
ESS tuja sredstva	5.469.490	1.792.384	32,8	5.661.267	2.688.259	47,5	150,0
ESS lastna sredstva	1.817.601	1.132.927	62,3	1.473.908	870.627	59,1	76,8

Vir: Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2007
 Obrazložitev zaključnega računa posebnega dela proračuna:
http://www.mf.gov.si/slov/proracun/zaklj_racun_2007/ZR2007_III_2_33.pdf
 Poročilo o realizaciji programa IO v RS za leto 2008 (gradivo MŠŠ)
 Zaključni račun proračuna RS za leto 2008 (gradivo MDDSZ)

Preglednica 19: Načrtovana in porabljena sredstva po proračunskih postavkah

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT 2009-2010

PRORAČUNSKA POSTAVKA	SREDSTVA 2009 (rebalans)	REALIZACIJA 2009	INDEKS	SREDSTVA 2010 (plan)	REALIZACIJA 2010	INDEKS
6672 – Dejavnost osnovnega šolstva	1.690.000	1.690.000	100	1.690.000	1.690.000	100
5780 – Izobraževanje in usposabljanje nezaposlenih	1.145.986	1.140.805	99,5	1.148.565	1.126.700	98,1
7229 – Dejavnost izobraževanja odraslih	1.937.888	1.948.314	100,5	1.897.118	1.895.790	99,9
4482 – Izobraževanje odraslih – računalniško opismenjevanje in informatika	144.391	154.389	106,9	70.000	29.986	42,8
4831 – Tuji jeziki	30.000	21.206	70,6	30.000	12.901	43
6095 – Andragoški center RS	851.582	851.226	99,9	832.114	875.533	105,2
9140 – Mreža javnih zavodov za izobraževanje odraslih	780.823	768.725	98,4	780.823	780.822	99,9
9242 – izobraževanje in usposabljanje učiteljev in izobraževalcev odraslih ESS 07 13 EU (85%)	126.787	106.250	83,8	249.538	126.004	64,9
9254 – izobraževanje in usposabljanje učiteljev in izobraževalcev odraslih ESS 07 13 lastna udeležba (15%)	22.374	18.750		44.036	28.588	46,9
6909 – Zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja in	4.885.711	2.648.930	54,2	6.499.356	3.049.375	

svetovanje ESS 07 13 EU (85%)						
6953 – Zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja in svetovanje ESS 07 13 lastna udeležba (15%)	862.184	467.458		1.146.946	538.346	
9241 – Posodabljanje IS in kakovost – odrasli ESS 07 13 EU (85%)	3.851.403	3.087.827	80,2	3.571.878	3.315.822	92,8
9253 – Posodabljanje IS in kakovost – odrasli ESS 07 13 lastna udeležba (15%)	679.660	544.910		630.332	585.145	
SKUPAJ	17.008.788	13.448.794	79,1	18.590.706	14.091.017	75,8

Preglednica 20: **Načrtovana in porabljena sredstva po proračunskih postavkah**

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE 2005-2006

PRORAČUNSKA POSTAVKA	proračun 2005	realizacija proračuna 2005	Realizacija/ proračun 2005	proračun 2006	Indeks 2006/ 2005	realizacija proračuna 2006	Realizacija/ proračun 2006
	1	2	3 = 2/ 1	4		5	6 = 5/ 4
7023 – Priprava brezposelnih na zaposlitev	517.500	279.408	54,0	878.131	170	368.565	42,0
4282 – Usposabljanje in izobraževanje za zaposlitev	1.024.580	855.461	83,5	1.372.448	134	1.201.485	87,5
3594 – Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih	300.000	299.914	100,0	139.930	47	139.930	100,0
8663 – Vseživljenjsko učenje	78.555	90.910	115,7	69.880	89	69.880	100,0
5511 - Razvoj nacionalne kvalifikacijske strukture	139.691	159.265	114,0	176.673	126	173.772	98,4
3243 - ZSPJS Zavodi za poklicno izobraževanje in izobraževanje odraslih	941	0		0	0	0	
3244 – KDPZ Zavodi za poklicno izobraževanje in izobraževanje odraslih	1.920	1.905	99,2	2.058	107	2.028	98,5
3559 – sredstva EU za ukrep 2.1.	2.296.529	1.429.177	62,2	2.078.708	91	1.441.917	69,4
3558 – lastna udeležba – Ukrep 2.1. ESS	765.509	476.392	62,2	638.535	83	480.639	75,3
3587 – sredstva EU za ukrep 2.2.	434.866	21.436	4,9	427.555	98	202.491	47,4
3584 – lastna udeležba – Ukrep 2.2. ESS	144.955	7.146	4,9	142.518	98	67.497	47,4
3648 – sredstva EU za ukrep 2.4.	627.623	171.883	27,4	1.192.875	190	291.158	24,4
3647 lastna udeležba- Ukrep 2.4. ESS	209.208	57.295	27,4	397.625	190	97.053	24,4
7209 Phare CFCU – Phare Nnac. Program 03	403.200	395.726	98,1	523.172	130	523.172	100,0
4292 – lastna udeležba – Phare 2003	132.000	137.840	104,4	219.931	167	211.579	96,2
SKUPAJ vsa sredstva	7.077.077	4.383.758	61,9	8.314.407	118	5.271.166	63,4

EU sredstva (ESS+Phare)	3.762.218	2.018.222	53,6	4.222.310	112	2.458.738	58,2
lastna sredstva (za ESS+Phare)	1.251.672	678.673	54,2	1.452.977	116	856.768	59,0
sredstva ESS	3.359.018	1.622.496	48,3	3.699.138	110	1.935.566	52,3
lastna udeležba za ESS	1.119.672	540.833	48,3	1.233.046	110	645.189	52,3
Skupaj nacionalna sredstva (brez lastnih za tujo udeležbo)	2.063.187	1.686.863	81,8	2.639.120	128	1.955.660	74,1

Vir: Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2005 (RZ2005) (UL RS 25/2007 z dne 22.3.2007)

Obrazložitev zaključnega računa posebnega dela proračuna: http://www.mf.gov.si/slov/proracun/zaklj_racun_2005/vsebina.htm

MDDSZ Obrazložitev zaključnega računa za leto 2006 (gradivo MDDSZ)

Preglednica 21: Načrtovana in porabljena sredstva po proračunskih postavkah

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE 2007-2008

PRORAČUNSKA POSTAVKA	proračun 2007	realizacija proračuna 2007	Realizacija/proračun 2007	proračun 2008	realizacija proračuna 2008	Realizacija/proračun 2008	Indeks 2008/2007
	1	2	3 = 2/ 1	4	5	6 = 5/ 4	
7023 – Priprava brezposelnih na zaposlitev	3.234.017	2.080.781	64,3	2.061.495	2.788.684	135,3	134
4282 – Usposabljanje in izobraževanje za zaposlitev	7.296.514	6.060.830	83,1	12.518.778	8.518.696	68	144,6
8663 – Vseživljenjsko učenje	307.278	307.278	100	308.702	355.901	115,3	115,8
5511 - Razvoj nacionalne kvalifikacijske strukture	726.335	734.161	101,1	764.267	770.720	100,8	105,0
3244 – KDPZ Zavodi za poklicno izobraževanje in izobraževanje odraslih	8.847	8.841	99,9	8.236	9.001	109,3	101,8
3559 – sredstva EU za ukrep 2.1.	10.940.480	3.750.153	34,3	3.514.813	2.191.807	62,4	58,4
3558 – lastna udeležba – Ukrep 2.1. ESS	3.646.827	1.250.051	34,3	1.171.604	730.602	62,4	58,4
3587 – sredstva EU za ukrep 2.2.	350.525	127.400	36,3	187	187	100	0,1
3584 – lastna udeležba – Ukrep 2.2. ESS	116.842	42.467	36,3	63	63	100	0,1
3648 – sredstva EU za ukrep 2.4.	5.519.032	2.485.958	45	443.925	439.303	99	17,7
3647 lastna udeležba- Ukrep 2.4. ESS	1.839.678	828.653	45	147.975	146.434	99	17,7
7209 Phare CFCU – Phare Nnac. Program 03	1.373.753	1.373.753	100	0	0	-	-
4292 – lastna udeležba – Phare 2003	623.305	538.351	86,4	0	0	-	-
6849- Spodbujanje zaposljivosti ESS 07-13-EU (OP 2007-2013)	1.291.318	0	0	2.125.000	0	0	-
6998 – Spodbujanje zaposljivosti ESS 07-13-slovenska udeležba (OP 2007-2013)	227.880	0	0	375.000	0	0	-
6935 - Konkurenčnost in zaposljivosti ESS 07-13-EU (OP 2007-2013)	1.006.899	0	0	510.000	0	0	-
9405-Konkurenčnost in zaposljivosti ESS 07-13-slovenska udeležba (OP	177.688	0	0	90.000	0	0	-

2007-2013)							
6885 – Sredstva EU (OP 2007-2013)	173.978	0	0	0	0	0	-
9408 – lastna udeležba	30.703	0	0	0	0	0	-
SKUPAJ vsa sredstva	38.891.899	19.588.677	50,4	24.040.045	15.951.398	66,4	81,4
Skupaj nacionalna sredstva (brez lastnih za tujo udeležbo)	11.572.991	9.191.891	79,4	15.661.478	12.443.002	79,4	135,4
EU sredstva	20.655.985	7.737.264	37,5	6.593.925	2.631.297	39,9	34
lastna udeležba za ESS	6.662.923	2.659.522	39,9	1.784.642	877.099	49,1	33

Vir: Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2007 Obrazložitev zaključnega računa posebnega dela proračuna:
http://www.mf.gov.si/slov/proracun/zaklj_racun_2007/ZR2007_III_2_26.pdf
MDDSZ Obrazložitev zaključnega računa za leto 2008 (gradivo MDDSZ)

Preglednica 22: Načrtovana in porabljena sredstva po proračunskih postavkah

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE 2009-2010

PRORAČUNSKA POSTAVKA	SREDSTVA 2009 (rebalans)	REALIZACIJA 2009	INDEKS	SREDSTVA 2010 (plan)	REALIZACIJA 2010	INDEKS
7023 – Priprava brezposelnih na zaposlitev	2.826.000	3.231.138	114,3	5.500.000	4.294.017	78,1
4282 – Usposabljanje in izobraževanje za zaposlitev	25.230.000	25.230.000	100	8.874.125	11.797.330	132,9
8663 – Vseživljenjsko učenje	345.263	321.826	93,2	359.574	349.963	97,3
5511 - Razvoj nacionalne kvalifikacijske strukture	792.224	780.712	98,5	781.830	778.894	99,6
3244 – KDPZ Zavodi za poklicno izobraževanje in izobraževanje odraslih	9.696	9.029	93,1			
6885 – Enake možnosti in socialna vključenost – ESS-07-13-EU	85.000	84.150	99,0			
9408 - Enake možnosti in socialna vključenost – ESS-07-13-slovenska udeležba	15.000	14.850	99,0			
6849- Spodbujanje zaposljivosti ESS 07-13- EU	1.000.000	3.428.493	71,1	2.292.000	1.406.425	61,4
6998 – Spodbujanje zaposljivosti ESS 07-13- slovenska udeležba	3.819.240			4.700.000	1.098.810	23,4
6935- Konkurenčnost in zaposljivosti ESS 07-13- EU	7.771.238	1.747.405	22,5			
9405-Konkurenčnost in zaposljivosti ESS 07-13- slovenska udeležba						
6849 - Spodbujanje zaposljivosti, ESS 07 13, EU (85%)				3.000.000	2.950.402	98,3
6998 - Spodbujanje zaposljivosti, ESS 07 13, lastna udeležba (15%)				9.123.179	7.717.226	84,6
SKUPAJ	41.893.661	28.014.637	66,9	34.630.708	30.393.071	87,8